

PROGRAMACIÓ LOMLOE DE 1R I 3R ESO, PROJECTE INTERDISCIPLINAR I 1R DE BATXILLERAT

Departament de Geografia i Història . IES Les Foies - Benigànim

La matèria de Geografia i Història contribueix a la percepció i a l'anàlisi d'una realitat cada vegada més diversa i canviant. La comprensió de la mateixa, a través del temps, així com l'anàlisi del canvi com a fruit de l'acció humana, implica concebre l'aprenentatge de l'alumnat com una invitació al coneixement de si mateix i del món que li envolta, a la participació i al compromís social de viure en societat. Interactuar en l'entorn i comprendre com són les relacions que establim i les normes de funcionament que les regeixen, resulten essencials perquè l'alumnat pugui assumir els seus drets i responsabilitats, exercitant la ciutadania i orientant el seu comportament cívic (qüestions aquestes d'especial importància en una etapa educativa en la qual l'alumnat adolescent precisa d'experiències formatives que li permeten construir el seu propi criteri, contribuint a l'expressió de la seua identitat, la seua autonomia i les del seu entorn social).

Aquesta complexa transició es produeix de l'Educació Primària a la Secundària, en l'àmbit de la Geografia i Història, implica posar-se en contacte amb una societat complexa, que li planteja dilemes i en la qual ha d'aprendre a prendre decisions informades. La presa de consciència dels desafiaments als quals ens enfrontem en l'actualitat, així com la valoració crítica de les respostes que al llarg de la història s'han donat als reptes i problemes que han anat succeint-se, situa a la joventut en situació activa (en el mateix moment present) per a garantir la sostenibilitat del planeta i el benestar de la humanitat en el futur.

La matèria es vincula i continua amb el procés de desenvolupament competencial de l'àrea de Coneixement del Medi natural, Social i Cultural de l'Educació Primària. Reflecteix la capacitat que contenen, tant la Geografia com la Història, tradicionalment considerades pel seu caràcter comprensiu i integrador i la seua connexió amb altres ciències socials, per a contribuir als objectius i competències que marquen el Perfil competencial de l'alumnat al final del segon curs de l'Educació Secundària i el Perfil d'Eixida de l'alumnat al final de l'Ensenyament Bàsic.

Són les competències específiques les que li confereixen un perfil pertinent en el desenvolupament de dimensions fonamentals de l'aprenentatge, com són: el treball sobre la informació i les seues fonts a través de recursos variats (inclosos els digitals), la contextualització dels aprenentatges en l'entorn local i global, l'interès pels Objectius de Desenvolupament Sostenible, l'exercici de la solidaritat i la cohesió social, el respecte a la diversitat cultural i a les identitats, la valoració i conservació del patrimoni, la defensa de la igualtat real entre dones i homes i la lluita contra la discriminació.

Per a això, cal combinar les eines i estratègies pròpies dels mètodes d'estudi de cadascuna d'aquestes dues disciplines (el pensament geogràfic i l'històric) amb la seua capacitat crítica i de conscienciació.

El pensament geogràfic s'entén com un conjunt d'habilitats per a analitzar, comprendre i transformar el coneixement de l'espai entorn de conceptes com a proximitat, connexió, localització o distribució espacial, utilitzant l'escala adequada en cada cas, des del local al global. El pensament històric es defineix com el procés pel qual escreen narratives sobre el passat a través de la reflexió sobre

la seua rellevància, l'anàlisi de fonts, la discussió sobre les causes i conseqüències d'aquests esdeveniments i l'anàlisi dels canvis i continuïtats entre aquests, des d'una perspectiva temporal i contextualitzada i en relació amb determinats criteris ètics i cívics.

En el desenvolupament de la matèria, tant en les competències específiques, com en els criteris d'avaluació i els sabers bàsics, queda reflectida la visió funcional i activa dels aprenentatges propis de la matèria. En els criteris d'avaluació, que connecten les competències específiques amb els sabers bàsics, s'identifiquen els assoliments i metes que s'han d'aconseguir. Així mateix, s'estableixen unes certes etapes històriques i determinats àmbits temàtics en els diferents cursos, encara que la progressió de sabers està condicionada principalment per la complexitat dels processos que es posen en acció i la maduresa personal i cívica de l'alumnat, d'acord amb el seu desenvolupament i capacitats. És precisament aquesta multidimensionalitat de l'avaluació, que relaciona l'adquisició de coneixements, el desenvolupament i posada en acció d'habilitats i processos i l'exercici i incorporació d'actituds, valors i compromisos, la que ha de fer dels criteris la guia de les intencions i de les estratègies educatives.

Per tant, hem de prendre aqueixos criteris d'avaluació com a referencials a l'hora de programar les diferents situacions d'aprenentatge, promovent, en els processos d'avaluació de l'alumnat, l'ús de diferents evidències i, en aquest context, utilitzar els instruments adequats i procediments ben formulats, i en conseqüència, complint amb el caràcter d'una avaluació objectiva i formativa.

Totes aquestes facetes formatives han de veure's compromeses tant en les iniciatives com en l'aprenentatge, de manera que els diferents sabers es conjuguen al mateix temps, en una consideració integral de la formació de l'alumnat. En aquest sentit, els sabers bàsics, estructurats en tres blocs, són concebuts com una meta i no sols com una base de la qual partir, situant en l'alumnat el protagonisme en la seua construcció, per a dotar-los de significat i comprendre amb ells el món en el qual viu. Encara que els sabers relacionats amb fites històriques es presenten de manera cronològica, es tracta de no incórrer en enfocaments exclusivament academicistes, en la presentació i organització d'aquests, tradicionalment disposats en camps disciplinats estancs, excessivament concrets, tancats en àmbits temàtics i a través de seqüències diacròniques successives. Han de promoure una perspectiva més oberta i flexible, en la qual les dimensions de l'espai i del temps puguen ser interpretades i desenvolupades al llarg de tots els cursos, permetent combinar la geografia i la història, connectant així els seus mètodes i camps d'estudi.

El primer dels blocs, «Reptes del món actual», contribueix al fet que en tots els cursos es preste especial atenció als desafiaments i problemes del present i de l'entorn local i global, i està destinat a despertar en l'alumnat una mirada crítica i responsable. Amb aquest bloc també es pretén incidir en el desenvolupament de processos d'aprenentatge relacionats amb la societat de la informació i del coneixement, la qual ens exigeix una constant actualització i posada al dia, així com a disposar de les habilitats i actituds necessàries per a actuar adequadament en les plataformes digitals i xarxes de comunicació. Amb aquest enfocament basat en problemes socials rellevants, es pretén despertar en l'alumnat la consciència històrica sobre problemes, conflictes i incerteses actuals, complementant les visions geogràfica i històrica de la societat a través de la seua dinàmica i evolució en el temps. Així es persegueix que els judicis propis i la capacitat de diàleg i de debat estiguen fonamentats i argumentats, prevenint la desinformació, la falta de criteris i les actituds intolerants.

El bloc de «Societats i territoris» està orientat a l'aplicació d'estratègies i mètodes de les ciències socials i, en concret, dels

procediments i les tècniques que aporten la geografia i la història, a través de metodologies diverses, com poden ser el treball per projectes, el desenvolupament d'experiències d'investigació i altres propostes basades en l'aprenentatge inductiu i l'experimentació. Els sabers d'aquest bloc estan organitzats entorn de les grans qüestions que preocupen la humanitat i que contribueixen a explicar l'origen i evolució de les societats al llarg del temps i de l'espai. Tals qüestions es presenten, de manera transversal, a través de les diferents etapes històriques, des de la Prehistòria fins a l'Edat Moderna en els dos primers cursos, i en el món contemporani en el cas de 3r i 4rt, contribuint en tots ells a la comprensió general de permanències i canvi contextualitzant i mostrant, en el seu cas, la connexió amb el present.

El tercer bloc de sabers bàsics, «Compromís cívic local i global», subratlla la importància d'aquest component, que integra, a més de valors i actituds, altres àmbits associats al desenvolupament personal de l'alumnat. Aquestes dimensions són fonamentals per a la formació integral, tant pel sentit que atorga a la resta dels sabers (als quals complementa i dona significat), com per la seua projecció social i ciutadana.

L'organització d'aquests sabers, la seua programació i seqüenciació pot plantejar-se des d'una perspectiva cronològica o més transversal, en funció dels objectius didàctics i les situacions d'aprenentatge proposades, incidint en la contextualització històrica i geogràfica des d'un enfocament multicausal i una perspectiva de l'estudi comparat. En qualsevol cas, l'atenció a la individualitat i diversitat de l'alumnat, en el relacionat als seus interessos i aptituds, ha de permetre la necessària diversificació dels itineraris d'aprenentatge, així com l'aplicació de criteris de flexibilitat que permeten posar en acció proposades i iniciatives educatives que afavorisquen la inclusió.

D'altra banda, el paper vertebrador de processos i continguts diversos, que incorpora camps temàtics, recursos i procediments de diferents àrees de coneixement, confereix a aquesta matèria un paper central a l'hora de plantejar estratègies interdisciplinàries al llarg dels quatre cursos de l'etapa. La capacitat de contextualitzar els aprenentatges i connectar-los amb problemes actuals i reptes del present, des d'una perspectiva interpretativa del temps i comprensiva de l'espai, facilita el dotar-los de funcionalitat, interès i utilitat per a l'alumnat, permetent així crear escenaris diversos en els quals desenvolupar iniciatives i projectes en situacions reals que propicien la participació i el compromís amb l'entorn i la comunitat.

Competències específiques

1. Buscar, seleccionar, tractar i organitzar informació sobre temes rellevants del present i del passat, usant críticament fonts històriques i geogràfiques, per a adquirir coneixements, elaborar i expressar continguts en diversos formats.

Les destreses i els processos associats a la cerca, selecció i tractament de la informació són instruments imprescindibles en tota situació d'aprenentatge en el context de la societat del coneixement. Entrenar i exercitar aquesta competència resulta essencial per a l'adquisició i incorporació de dades, continguts i sabers, la qual cosa implica el desenvolupament d'estratègies complexes associades a sistemes de cerca, mitjançant la utilització de bases de dades i plataformes de recursos en entorns digitals accessibles a l'alumnat, a més d'un altre tipus de documents i fonts geogràfiques i històriques. També permet valorar i interpretar les fonts i l'ús veraç,

de confiança i segur d'aquestes. Inclou a més processos bàsics de lectura comprensiva, crítica defonts, maneig i organització i classificació de dades, a través de l'elaboració de recursos propis mitjançant la generació de bases de dades i taules, així com estratègies adequades per a connectar i organitzar eficaçment la informació compartida, tant en entorns individuals com col·lectius. Així mateix, contribueix a la creació i disseny d'esquemes per a establir relacions i connexions, a la redacció de textos de síntesis i al desenvolupament d'altres processos i productes en diferents formats, que permeten l'aprofitament i la utilització contextualitzada de la informació recaptada per a la generació i transferència de coneixement.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CD2, CC1.

2. Indagar, argumentar i elaborar productes propis sobre problemes geogràfics, històrics i socials que resulten rellevants en l'actualitat, des del local al global, per a desenvolupar un pensament crític, respectuós amb les diferències, que contribuïska a la construcció de la pròpia identitat i a enriquir el patrimoni comú.

La creació de judicis propis, construïts a partir del contrast de diferents fonts d'informació, i la capacitat de discernir opinions infundades, resulten essencials en una societat en la qual conviuen al mateix temps l'excés d'informació i la desinformació deliberada. L'interès i la sensibilitat pels principals problemes i reptes que afecten la humanitat, tant en l'entorn més pròxim com en un context global, i el seguiment dels debats que es generen en els mitjans de comunicació i en les xarxes socials, suposa la necessitat de desenvolupar una posició racional per part de la ciutadania i l'exercici del pensament crític. La generació d'idees pròpies i el seu contrast o connexió amb diferents corrents de pensament i moviments ideològics, així com la seua exposició argumentada a través de diàlegs i debats sobre assumptes centrals de l'actualitat i del passat, constitueix un escenari essencial per a l'intercanvi d'idees i la formació de la identitat individual, el fiançament d'una actitud tolerant i la creació d'una consciència cívica que incloga el respecte a altres maneres de pensar i valorar. D'un altre costat, la capacitat discursiva, utilitzant diferents mitjans d'expressió i diferents canals de comunicació, ha d'incorporar el maneig adequat i correcte de conceptes, dades i situacions con- cordes amb el context. Finalment, el desenvolupament d'aquesta competència ha de generar la necessitat d'elaborar productes capaços de reflectir idees i pensaments amb originalitat i creativitat, contribuint així a l'enriquiment cultural i artístic que conforma el nostre patrimoni comú.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL1, CCL2, CD2, CC1, CC3, CE3, CCEC3.

3. Conèixer els principals desafiaments als quals s'han enfrontat diferents societats al llarg del temps, identificant les causes i conseqüències dels canvis produïts i els problemes als quals s'enfronten en l'actualitat, mitjançant el desenvolupament de projectes d'investigació i l'ús de fonts fiables, per a realitzar propostes que contribuïsqen al desenvolupament sostenible.

La humanitat es ve enfrontant constantment a desafiaments i reptes en relació amb el mitjà en el qual actua. Des de l'obtenció de recursos per a la supervivència i la manera de distribuir-los, a la qüestió de com organitzar-se i participar en societat, entre altres. Les respostes que s'han anat donant entorn de la seua interacció amb l'entorn, en l'organització de les relacions socials, en l'ús del

poder i a través del conjunt de creences i expressions culturals, conformen la base de les civilitzacions que han vingut succeint-se al llarg del temps. L'aprenentatge a través de projectes, reptes o problemes possibilita a l'alumnat, tant individualment com en equip, posar en acció estratègies i habilitats diverses per a analitzar i comprendre els fenòmens, situacions o esdeveniments que tenen una especial rellevància o interès en el món en el qual viu. Aquesta manera d'aprenentatge atorga també a l'alumnat el protagonisme en la construcció del coneixement, així com un paper actiu en la generació de continguts per mitjà de processos i estratègies d'indagació i investigació, a través del maneig de diferents formes de representació gràfica, cartogràfica i visual, i de l'ús correcte, crític i eficaç dels mitjans de comunicació. Igualment, implica dotar a les iniciatives que es duen a terme d'un sentit d'utilitat, connectant-les amb problemes actuals que afecten la seua comunitat i que requereixen de la seua anàlisi, comprensió i compromís. D'aquesta manera, qualsevol tema del passat o del present adquireix significació, en la mesura que contribueix a més a entendre la realitat, valorant propostes i alternatives als desafiaments actuals i a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: STEM3, STEM4, STEM5, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC1.

4. Identificar i analitzar els elements del paisatge i la seua articulació en sistemes complexos naturals, rurals i urbans, així com la seua evolució en el temps, interpretant les causes de les transformacions i valorant el grau d'equilibri existent en els diferents ecosistemes, per a promoure la seua conservació, millora i ús sostenible.

El descobriment i anàlisi de l'entorn permet a l'alumnat identificar els seus elements i relacions, el seu equilibri i evolució. L'explicació multi causal facilita la comprensió i la necessària actitud responsable amb vista a la seua conservació. Si bé és necessari destacar els resultats positius en uns certs àmbits del progrés, la civilització, la tècnica i la cultura, també han de qüestionar-se èticament les conseqüències del desenvolupament tecnològic i la globalització respecte a la diversitat cultural, la competència pels recursos, la conflictivitat internacional, les migracions, la despoblació rural i, en general, la degradació del nostre planeta. D'un altre costat, la qualitat ambiental dels espais en els quals vivim, siguen entorns naturals, rurals o urbans, determina, en diversos sentits, el present i futur de l'alumnat, que ha de valorar les possibilitats que se li ofereixen per al seu desenvolupament personal, però també les solucions o limitacions a implementar per a assegurar el manteniment i cura d'aquests espais, atenent problemes com la contaminació de les grans urbs i la despoblació del medi rural.

Aquesta competència implica també la presa de consciència sobre la gravetat de les conseqüències de la crisi climàtica i l'exigència d'adoptar conductes respectuoses amb la dignitat de tots els éssers humans, tendent a assegurar un desenvolupament sostenible. Deu a més promoure postures actives i de participació respecte a la millora, en general, de l'entorn, tant en una escala local com global, i en favor d'un repartiment just, equitatiu i solidari dels recursos en un sentit global.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CPSAA2, CC1, CC2, CC3, CC4, CE1.

5. Analitzar de manera crítica plantejaments històrics i geogràfics explicant la construcció dels sistemes democràtics i els principis constitucionals que regeixen la vida en comunitat, així com assumint els deures i drets propis del nostre marc de

convivència, per a promoure la participació ciutadana i la cohesió social.

La Constitució recull els principis i fonaments que conformen el model de convivència a Espanya, garantint l'exercici de les nostres llibertats i drets, alhora que promou la responsabilitat civil, la iniciativa ciutadana, la cohesió social i el compliment efectiu dels drets i llibertats en l'àmbit internacional. La Constitució és producte no sols d'un determinat moment del passat pròxim (La transició a la democràcia), sinó el resultat també d'una trajectòria més dilatada en el temps que integra els moviments, accions i esdeveniments que, des de diferents cultures polítiques, han contribuït al finançament de les idees i valors que han ajudat a conformar el sistema democràtic actual. Suposa per tant el reconeixement de la memòria democràtica, així com la visibilitat de l'aportació de les dones, que han marcat, a través del seu compromís i acció pacífica, gran part dels avanços i assoliments de l'estat social i de dret que hui gaudim. La Constitució és, en conseqüència, un símbol actiu de la nostra identitat cívica, la vàlua de la qual se situa a promoure en l'alumnat una actitud de vigilància davant qualsevol amenaça o qüestionament que no s'emmarque en el context dels procediments democràtics que ella mateixa inclou per a la seua reforma, a més d'instar l'exercici de la mediació en nom d'una gestió pacífica dels conflictes.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL5, CC1, CC2, CCEC1.

6. Comprendre els processos geogràfics, històrics i culturals que han conformat la realitat multicultural en la qual vivim, coneixent i difonent la història i cultura de les minories ètniques presents al nostre país, i valorant l'aportació dels moviments en defensa de la igualtat i la inclusió, per a reduir estereotips, evitar qualsevol tipus de discriminació i violència, i reconèixer la riquesa de la diversitat.

La multiculturalitat és fruit de processos històrics d'interrelació entre diferents pobles i cultures i, més recentment, de l'accelerat procés de globalització. Però també és el resultat del reconeixement de la diversitat en el si de la pròpia societat, alguna cosa que resulta substancial per a la formació ciutadana de l'alumnat, i que suposa el desenvolupament d'una actitud favorable a l'avanç dels drets socials. D'aquí ve que resulten necessaris el coneixement i la valoració dels diferents moviments que han anat sorgint per a la defensa dels drets i llibertats de col·lectius especialment discriminats i, de manera referencial, del feminisme. Així mateix, cal el coneixement i difusió d'altres cultures, particularment la pròpia del poble gitano, contribuint a la valoració de la riquesa cultural, així com el reconeixement i la difusió de la història i cultura de les minories ètniques presents al nostre país, per a així promoure el seu coneixement i reduir estereotips. En aquest sentit, és fonamental eradicar comportaments segregadors, especialment els relacionats amb el gènere i les diferències ètnic-culturals, així com el desenvolupament d'actituds i accions en favor de la igualtat real entre dones i homes, i de la convivència amb persones diverses. L'alumnat ha de concebre que la comunitat és la suma de tots i cadascun i que hem de convida en igualtat de drets, oportunitats i responsabilitats, tenint en compte que el benestar col·lectiu depèn també de les nostres aportacions i compromís individual.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL5, CPSAA3, CC1, CC2, CC3, CCEC1.

7. Identificar els fonaments que sostenen les diverses identitats pròpies i les alienes, a través del coneixement i posada en valor del patrimoni material i immaterial que compartim per a conservar-lo i respectar els sentiments de pertinença, així com per a afavorir processos que contribuïsquen a la cohesió i solidaritat territorial amb vista als valors de l'europèisme i de la Declaració Universal dels Drets Humans.

La identitat constitueix un dels temes més complexos i problemàtics de la societat contemporània i de l'Espanya de hui, cobrant una especial rellevància en la formació de l'alumnat. S'ha d'atendre els processos d'identificació col·lectiva, compronentels diferents elements que han contribuït a la seua construcció i evolució, com ara el territori, la història, l'art, la llengua i la cultura. D'altra banda, resulta necessari entendre els mecanismes socials i emocionals que porten a generar diferents sentiments de pertinença al llarg de la història, respectar-los en les seues manifestacions i reconèixer la importància que tenen les seues múltiples expressions culturals i artístiques, formant part del ric patrimoni comú, posant l'accent principalment en el de la nostra comunitat andalusa. Reconèixer el significat històric i simbòlic del patrimoni material i immaterial, així com promoure accions tendents al seu coneixement, valoració, conservació, promoció i posada en valor com a recurs col·lectiu per al desenvolupament dels pobles, resulten processos fonamentals per a prendre consciència de la seua importància. Els sentiments d'identitat han de valorar-se des de les seues diferents escales i en relació a les seues conseqüències, prenent consciència dels conflictes que en alguns casos han contribuït a ocasionar la necessitat de reconèixer e sofriment de les víctimes de la violència i del terrorisme. D'especial rellevància resulta l'integrar principis de cohesió i solidaritat territorial, així com concebre la nostra presència en el món des d'un compromís fraternal i universal que transcendisca les fronteres, assumint els valors de l'europèisme i els principis que emanen de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CP3, CPSAA1, CC1 CC2, CC3, CCEC1.

8. Prendre consciència del paper dels cicles demogràfics, el cicle vital, les formes de vida i les relacions intergeneracionals i de dependència en la societat actual i la seua evolució al llarg del temps, analitzant-les de manera crítica, per a promoure alternatives saludables, sostenibles, enriquidores i respectuoses amb la dignitat humana i el compromís amb la societat i l'entorn.

El desenvolupament personal és determinant en la formació integral de l'alumnat. D'ací la necessitat d'identificar els diversos components que constitueixen la personalitat (cognitiu, moral, emocional, etc.) i el seu esdevindre històric. Resulta d'especial rellevància el prendre consciència del transcurs del cicle vital, els seus principals estadis, i el paper social que ha correspost a cadascun d'ells, així com les diferències existents sobre aquest tema en les diferents cultures, la seua evolució en la història i, de manera més pròxima, els canvis que es produeixen entorn de les generacions més pròximes i les relacions entre elles. Implica l'anàlisi i coneixement de les raons per les quals es produeix la divisió del treball com a pas previ per al tractament de la coresponsabilitat en l'àmbit familiar i analitzar críticament els rols del gènere i edat, a més d'adoptar un compromís, en aquest sentit, amb l'entorn social pròxim. L'esperança i la qualitat de vida estan relacionades també amb els estils de vida i hàbits que s'adquireixen individual i col·lectivament en l'entorn cultural i familiar. D'altra banda, el treball i les obligacions laborals han sigut la base de la supervivència humana al llarg de la història, així com el disposar d'una adequada orientació professional i valorar els canvis del mercat laboral són imprescindibles per a traçar la

trajectòria acadèmica de l'alumnat, assumir les seues responsabilitats i dissenyar els seus horitzons de futur. Finalment, l'educació per a l'oci i l'ús adequat del temps lliure és hui dia una necessitat a destacar. Orientar l'esplai cap a activitats enriquidores, que promoguen hàbits de vida saludable i contribuïsquen a més a un ús adequat i ètic de la tecnologia, així com promoure el compromís actiu i el voluntariat constitueixen tasques imprescindibles.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: STEM5, CD4, CPSAA2, CPSAA5, CC1, CC2, CC3.

9. Conèixer i valorar la importància de la seguretat integral ciutadana en la cultura de la convivència internacional, del nostre país i d'Andalusia, destacant la contribució de l'Estat, les seues institucions i altres entitats socials, a la pau, a la cooperació internacional i al desenvolupament sostenible, per a promoure la consecució d'un món més segur, solidari, sostenible i just.

La seguretat integral, garantida per institucions i entitats, constitueix la base de la convivència en la nostra societat i de l'exercici de la ciutadania. En el món global de hui, la seguretat ha de concebre's d'una manera general, així com també en el context de les relacions i interaccions amb altres pobles. Per a entendre l'evolució històrica d'una regió és necessari situar-la en l'escenari dels grans fluxos de difusió cultural i tècnica i del comerç internacional, així com en el context de les relacions polítiques i diplomàtiques. Valorar el paper que han representat els diferents territoris i societats en aquelles xarxes d'intercanvi, marcades per la desigualtat i les percepcions etnocèntriques, resulta convenient per a evitar lectures mistificadores d'uns i reduccionistes d'uns altres. D'aquí ve que tota aportació a la civilització europea i mundial del nostre país haja de considerar-se i valorar-se amb perspectiva i des de la consideració de valors universals relacionats amb la pau, la cultura, la justícia i la solidaritat. D'altra banda, la formació d'aliances internacionals constitueix un element imprescindible per a aconseguir afrontar els grans reptes als quals s'enfronta la humanitat. Això suposa assumir el compromís col·lectiu de formar part de programes i missions que contribuïsquen a la seguretat i la pau mundial, i a la cooperació amb altres països en situació d'emergència o pobresa, sota la garantia d'organismes i entitats estatals i internacionals que asseguren l'assoliment dels grans compromisos continguts en els Objectius de Desenvolupament Sostenible, la qual cosa suposa promoure l'interès de l'alumnat per la realitat internacional i els problemes existents en el món en el qual vivim.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil d'eixida: CCL2, CC1, CC2, CC3, CC4, CE1, CCEC1.

GRUP: 1R ESO		NIVELL/ETAPA: ESO		
Matèria/assignatura: GEOGRAFIA-HISTÒRIA				TRIMESTRE: PRIMER
UNITAT 1 SITUA'T: Orientació i Representació de l'Espai				
BLOC 1. GEOGRAFIA SUB-BLOC: SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA <ul style="list-style-type: none"> - Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia - Representació geogràfica de l'espai terrestre. Orientació i escales. Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions geogràfiques. SUB-BLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA <ul style="list-style-type: none"> - Moviments de la terra i els seus efectes (rotació i translació) - Formes constitutives del relleu 		COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2: Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte. CE5: Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat. CE9: Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració		
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	bb -Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9 sessions	Aula	Instruccions de treball, llibre, apunts, mapes, fitxes, articles de periòdics, canó, ordinador de classe, passaport..	Activitat introducció: Terraplanisme vs esfericitat Tasca 1. Viatge a Austràlia Tasca 2. Tots els mapes estan mal! Producte final: Vídeo/Àudio/Cartell (DUA)	Rúbrica Portfolio Rúbrica Vídeo

UNITAT 2 El medi físic: FEM UN TOMB PEL PLANETA?

BLOC 1. GEOGRAFIA

SUB-BLOC:

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE GEOGRAFIA

- Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.
- Identificació i contrast de fonts de la Geografia. Tècniques d'anàlisi i interpretació.

SUB-BLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA

- Principals unitats del relleu i de la xarxa hídrica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE2: Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

CE5: Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seva repercussió en la sostenibilitat.

CE9: Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Instruccions de treball, llibre, apunts, mapes, fitxes, articles de periòdics, cartolines, retoladors, canó, ordinador de classe.	Activitat introducció: Viatge al centre de la terra. Activitat de motivació: km vertical. Tasca 1: Creem exposició 4 cantons. <ul style="list-style-type: none"> - Actv1: Marcar en un mapa els elements designats+fitxa per país. - Actv 2: Identificar plaques tectòniques+fitxa volcans+ articles periòdics. - Actv 3: Identificar en el mapa llacs, rius, mars i oceans+ fitxa per país. Tasca final: exposició oral del medi físic dels 4 continents.	Avaluació inicial a partir de preguntes dirigides. Rúbrica Portfolio Rúbrica expo oral Observació del professor

UNITAT 3 Climes i paisatges: UNS LLOCS DE PEL-LÍCULA!

BLOC 1. GEOGRAFIA

SUB-BLOC:

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA:

- Tècniques bàsiques de recerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.

SUB-BLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA

- Principals unitats de relleu i de la xarxa hídrica de la terra.
- Paisatges geogràfics d'Espanya i de la CV.

SUB-BLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

- Reconeixement del valor identitari del patrimoni natural i el compromís amb la seva preservació com herència irrenunciable de l'ésser humà.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE2: Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

CE5: Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seva repercussió en la sostenibilitat.

CE9: Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Projector, ordinador+dossier instruccions+plantilla Brainwriting Paper, boli, fotocòpia plànol topogràfic Dosier elaboració pròpia+ mapes físics+ fitxa.	<p>Activitat: El km vertical! Tasca 1: Estructura del cooperatiu "Els quatre cantons"</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actv 1. Localitzar en un mapa físic del continent assignat Illes, golfs, caps, serralades, altiplans etc+ fitxa per països. - Actv. 2. Esbrinar quines plaques tectòniques formen part del continent assignat+ fitxa volcans, terratrèmols/tsunamis. - Actv.3 Sobre els mapa del continent recercar rius, llacs, mars i oceans + fitxa individual sobre factors de l'erosió i glaceres. <p>Montatge del racó pertanyent al nostre continent+preparem l'exposició oral. Exposició Final</p>	<p>Avaluació inicial a partir de preguntes dirigides. Rúbrica Portfoli Rúbrica expo oral Observació del professor</p>

UNITAT 4 La terra un ecosistema en perill: QUIN FUTUR VOLEM?

BLOC 1. GEOGRAFIA

SUB-BLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

-L'aprofitament econòmic del medi físic: els principals recursos del planeta.

BLOC 4. COMPROMÍS SOCIAL I CÍVIC

SUB-BLOC DE SOSTENIBILITAT

- Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.
- El desafiament de la reducció de les desigualtats socials i econòmiques en el món actual.

SUB-BLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

del patrimoni cultural i natural i el compromís amb la seva preservació com a herència irrenunciable de l'ésser humà.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE4: Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seva construcció i reconeixement i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

CE5: Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seva repercussió en la sostenibilitat.

CE7: Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials, rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

CE8: Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la UE, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Projector, ordinador+dossier instruccions Paper, boli, portfoli Imatges, Fotocòpia professor. Mapa amb coordenades geogràfiques rellotges, mapa amb fusos horaris, mapa mundi mut fitxa, mapa, regla i calculadora Fitxa Projector+ Rúbriques per als alumnes	vídeo+presentació projecte+preguntes dirigides Preguntes dirigides pel professor Presentació Tasca 1. Situa't: viatge a Austràlia i Ac 1 Destressa de pensament en grup classe+ Ac 2 Estruc. de cooperatiu "Plantilla trencada" per parelles + Ac 3 Geolocalització Tècniques d'aprenentatge actiu. Els Fusos horaris+ Pràctica amb rellotges, Actv 4. Rutina de pensament: Titulars Exposició+ pràctica de càlcul escales en grup classe i actv 5 de forma individual	Rúbrica del Portfoli Observació del professor Rúbrica del story-board

UNITAT 5 PREHISTÒRIA: COM EREM AL PRINCIPI?

BLOC 2. HISTÒRIA
SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE HISTÒRIA

- Metodologia de treball i vocabulari específic historiogràfic.
- Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiogràfica.

SUB-BLOC DE PREHISTÒRIA I PRIMERES CIVILACIONS
 primers grups humans caçadors-recol·lectors en la Prehistòneolític i l'Edat dels Metalls

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE1 Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat

CE2 Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

CE3: Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

CE4: Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

CE9 Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Instruccions de treball, llibre, apunts, gràfiques evolució, fitxes, articles de periodics, cartolines, retoladors, canó, ordinador de classe, vídeo-documentals.	Amb l'objectiu de conèixer els principals desafiaments als quals s'han enfrontat diferents societats al llarg del temps, s'identificaran les causes i conseqüències dels canvis produïts i els problemes als quals ens enfrontem en l'actualitat, mitjançant el desenvolupament de projectes d'investigació i l'ús de fonts fiables, per a realitzar propostes que contribuïsquen al desenvolupament sostenible. Perquè l'alumnat aprenga a analitzar el procés; situar en l'espai i el temps; pensar críticament; contrastar fonts i aprendre a elaborar un eix cronològic.	Full de coteig, observació en aula Examen competència KPSI Escala avaluació Rúbrica Full de control Carpeta d'aprenentatge

UNITAT 6 EGIPT E I MESOPOTAMIA: VIATGEM A LES PRIMERES CIUTATS

BLOC 2. HISTÒRIA

SUB-BLOC DE PREHISTÒRIA I PRIMERES CIVILITZACIONS

- Les primeres civilitzacions agràries. Condicionants geogràfics i interpretacions històriques.

BLOC 3. HISTÒRIA DE L'ART

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE LA HISTÒRIA DE L'ART

- Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.

SUB-BLOC DE L'ART DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA

- Les principals tipologies arquitectòniques de la civilització egípcia (mastabes, piràmides i temples) i de civilitzacions mesopotàmiques (ziggurats)

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE1 Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat

CE2 Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

CE3: Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

CE4: Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

CE9 Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Projector, ordinador+dossier instruccions Imatges, Fotocòpia professor portfoli. Mapa amb coordenades geogràfiques rellotges, mapa amb fusos horaris, mapa mundi mut. Fitxa Projector+ Rúbriques per als alumnes	Es tractarà de buscar, seleccionar i organitzar informació sobre temes del present i passat, usant críticament fonts històriques i geogràfiques, per a adquirir coneixements, elaborar i expressar continguts en diversos formats. Es relacionarà passat i present per a entendre el sorgiment de civilitzacions fluvials; les causes de la invenció de l'escriptura i la creació de les ciutats-Estat; la civilització i l'art egipci i mesopotàmic. Aprendre a comentar un text històric	Instruments d'avaluació. Evaluativa i calificativa Avaluació inicial a partir de preguntes dirigides. Rúbrica del Portfoli Observació del profe Rúbrica del story-board

UNITAT 7. GRÈCIA: L'ORIGEN DE LA NOSTRA CIVILITZACIÓ

BLOC 2. HISTÒRIA

SUB-BLOC D'ANTIGUITAT CLÀSSICA, GRÈCIA I ROMA

- L'expansió colonial de Grècia al Mediterrani. L'extensió de l'hel·lenisme.

BLOC 3. HISTÒRIA DE L'ART

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE LA HISTÒRIA DE L'ART

- Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.

SUB-BLOC DE L'ART DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA

- Realitzacions més rellevants de l'art grec clàssic i hel·lenístic: l'escultura i el temple grec.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE1 Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat

CE2 Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

CE3: Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

CE4: Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

CE9 Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Projector, ordinador+dossier instruccions Imatges, Fotocòpia profe Mapa amb coordenades geogràfiques rellotges, mapa amb fusos horaris, mapa mundi mut Fitxa. Projector+ Rúbriques per als alumnes	L'objectiu és analitzar de manera crítica plantejaments històrics i geogràfics explicant la construcció dels sistemes democràtics que regeixen la vida en comunitat, deures i drets propis del nostre marc de convivència per a promoure la participació ciutadana i la cohesió social. Causes que van portar a la formació de L'Hélade i els seus tipus de govern; contrastar fonts per a conèixer l'enfrontament entre Atenes i Esparta; Alejandro Magno i el seu imperi; analitzar el procés d'evolució de colonitzadors i indoeuropeus en la Península; aprendre a analitzar un mapa històric.	Instruments d'avaluació. Avaluativa i qualificativa Avaluació inicial a partir de preguntes dirigides. Rúbrica del Portfoli Observació del profe Rúbrica del story-board

UNITAT 8. ROMA, LA CREACIÓ D'UN IMPERI				
BLOC 2. HISTÒRIA SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA <ul style="list-style-type: none"> - Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiografia. cronologia i periodització. SUB-BLOC D'ANTIGUITAT CLÀSSICA, GRÈCIA I ROMA <ul style="list-style-type: none"> - Roma, evolució política i factors de la seva expansió del mediterrani. - Sorgiment i extensió del cristianisme. SUB-BLOC D'EDAT MITJANA <ul style="list-style-type: none"> - Les persones invisibilitzades en la història: dones, esclaus i estrangers. les dones en la prehistòria, la història antiga i medieval. 		COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1 Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat CE2 Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte. CE3: Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur. CE4: Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte. CE9 Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració		
BLOC 3. HISTÒRIA DE L'ART SUB-BLOC DE L'ART I DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA <ul style="list-style-type: none"> - L'art en Roma. La construcció civil romana: temples, teatres, amfiteatres i circs. 				
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	Projector, ordinador+dossier instruccions Imatges, Fotocòpia profe Mapa amb coordenades geogràfiques rellotges, mapa amb fusos horaris, mapa mundi mut Fitxa. Projector+ Rúbriques per als alumnes	S'analitzaran de manera crítica plantejaments històrics i geogràfics explicant la construcció dels sist. democràtics que regeixen la vida en comunitat, deures i drets del nostre marc de convivència, participació ciutadana i la cohesió social. Contrastar fonts per a entendre els orígens mitològics i històrics de Roma; pensar críticament com es va organitzar la República romana; la creació d'un gran imperi, com es governava i administrava i per què va caure; organitzar la informació per a conèixer de quina forma vivien els romans/nes; aprendre a elaborar un esquema.	Instruments d'avaluació. Avaluativa i qualificativa Avaluació inicial a partir de preguntes dirigides. Rúbrica del Portfoli Observació del profe Rúbrica del story-board

UNITAT 9 IBÈRIA: Pobles Pre-romans a la Península ibèrica

BLOC 2. HISTÒRIA

- El món clàssic, Grècia: el sorgiment de les polis, la seua expansió comercial i política. Desigualtats socials i conflictes en la polis. L'imperi d'Alexandre el Gran i l'hel·lenisme. Manifestacions culturals: l'art, la filosofia, la religió i la ciència.
- El món clàssic, Roma: l'evolució de l'organització política (la República i l'Imperi); factors de la seua expansió pel Mediterrani i estratègies de dominació. L'economia i la importància dels esclaus i colons. El procés de romanització. La importància del cristianisme. L'art romà i les seues funcions.
- Els pobles preromans: els ibers i els celtes; els celtes.
- Els pobles colonitzadors i Tartessos; els fenicis; els grecs; els cartaginesos; Tartessos.
- La conquesta romana d'Hispània; la conquesta romana.
- La Hispània romana; la societat hispanoromana; l'economia, la romanització.
- Els pobles ibèrics a la Comunitat Valenciana.
- La conquesta romana d'Hispània.
- La Hispània romana.
- La romanització a la Comunitat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE1 Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat

CE2 Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

CE3: Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

CE4: Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seua construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

CE9 Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que afavorisquen la preservació i la valoració

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8-9	Aula	<p>Projector, ordinador+dossier instruccions Imatges,Fotocòpia profe Llibre de text, presentació audiovisual, aules, blogs d'història, portfoli, pissarra.Projector+ Rúbriques per als alumnes</p>	<p>Els alumnes comprendran les principals característiques dels pobles preromans: els ibers i els celtas; coneixeran els principals fets que van succeir amb l'arribada dels pobles colonitzadors; identificaran els esdeveniments fonamentals i la influència que van exercir els tartessis, els fenicis, els grecs i els cartaginesos. Sabran com es va produir la conquesta romana d'Hispania; comprendran com funcionaven la societat hispanoromana i l'economia, i com ens va influir la romanització.</p>	<p>Instruments d'avaluació. Evaluativa i calificativa Avaluació inicial a partir de preguntes dirigides. Rúbrica del Portfoli Observació del profe Rúbrica del story-board</p>

3r ESO GEOGRAFIA I HISTÒRIA

PROFESSOR/A:		GRUP: 3r		NIVELL/ETAPA: ESO	
Matèria/assignatura: GEOGRAFIA i HISTÒRIA				TRIMESTRE: SEGON	
UNITAT 0: EL MEDI NATURAL I L'ACTIVITAT HUMANA					
BLOC 1: GEOGRAFIA					
SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA			COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE5, CE6, CE7, CE9		
temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instrumentes d'avaluació	
7 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentació gràfica i imatges, web meteorològica i llibre de text.	El creixement del desenvolupament humà està provocant un risc seriós en l'equilibri de la natura. Les activitats es plantejaran per a que ajuden a la conscienciació mediambiental.	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%) 	
<p>Mesures d'atenció a la diversitat:</p> <p>Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.</p> <p>Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.</p>					

UNITAT 1: GEOGRAFIA DE LA POBLACIÓ: LA SITUACIÓ POBLACIONAL EN ELS PAÏSOS DESENVOLUPATS I SUBDESENVOLUPATS				
BLOC 1: GEOGRAFIA				
SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA			COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE5, CE6, CE7	
temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instrumentes d'avaluació
8 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	Partint dels reptes poblacionals diferents entre els països desenvolupats i dels subdesenvolupats (creixement i envelliment) plantejarem activitats que expliquen els diferents tipus de reptes que hi ha al món.	<p>Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%)
<p>Mesures d'atenció a la diversitat: Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació. Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.</p>				
UNITAT 2: GEOGRAFIA POLÍTICA: LES FORMES D'ORGANITZACIÓ POLÍTICA I LA INTEGRACIÓ ENTRE ESTATS				
BLOC 1: GEOGRAFIA				
SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA			COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE6, CE8	
temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instrumentes d'avaluació
8 sessions + 1 sessió examen	Aula, biblioteca i aules d'informàtica. Visita extraescolars a Les Corts valencianes.	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	A partir de la necessitat de ser conscients de la importància de la	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de

			democràcia al món i la cooperació entre estats es plantegen activitats que fomenten les relacions pacífiques, els valors democràtics i el desenvolupament sostenible.	desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%)
--	--	--	---	---

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

Unitat 3: L'ECONOMIA MUNDIAL, COM ENS AFECTA LA GLOBALITZACIÓ?

BLOC 1: GEOGRAFIA

SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	La globalització ha agreujat les desigualtats en el món i en els països a partir de les dos crisis de 2007 i 2020. Les activitats es centrarien en l'anàlisi de les desigualtats, en l'emergència de nous països i en les desigualtats dins	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%)

dels mateixos països.

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

UNITAT 4: Els paisatges del sector primari en el món rural

BLOC 1: GEOGRAFIA

SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instrumentes d'avaluació
8 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	A partir de la constatació de la diferència entre una agricultura tecnificada pròpia dels països desenvolupats i una altra que manté les tècniques tradicionals, plantejar activitats que mostren les dificultats, contradiccions i problemes de fam que pateix una gran part de la humanitat.	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none">- Proves de saber (70%)- Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%)- Observació directa i actitud proactiva (10%)

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

Unitat 5: EL SECTOR SECUNDARI I L'ESPAI INDUSTRIAL: RECURSOS ENERGÈTICS I APROFITAMENT DE L'ENERGIA.**BLOC 1: GEOGRAFIA****SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA****COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE5, CE6, CE8**

temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
9 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	Comparació entre un creixement depredatori de la indústria i un altre que combina desenvolupament i sostenibilitat mediambiental.	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%)

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

Unitat 6: SECTOR TERCIARI, ACTIVITATS DE COMERÇ I TRANSPORT**BLOC 1: GEOGRAFIA****SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA****COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE9**

temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
9 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	Ser conscients que els països desenvolupats tenen una economia terciaritzada i a partir d'ací es vinculen dos activitats bàsiques com són els serveis i els transports. Les	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%)

			activitats es plantejarien a través del comerç electrònic gràcies a les grans empreses i la vinculació amb el creixement dels transports.	
--	--	--	---	--

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

Unitat 7: ALTRES SERVEIS BÀSICS PER L'ECONOMIA I EL BENESTAR: EL TURISME I LES TIC

BLOC 1: GEOGRAFIA

SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE9

temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
9 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	Centrat en els països que tenen un alt nivell de benestar i en l'anàlisi dels serveis que contribueixen al mateix. Es plantejarien activitats per comprovar que es complisquen la sostenibilitat i l'Agenda 2030.	<p>Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proves de saber (70%) - Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%) - Observació directa i actitud proactiva (10%)

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

Unitat 8: ELS REPTES DEL MÓN GLOBALITZAT I ELS ODS**BLOC 1: GEOGRAFIA****SUBBLOC: GEOGRAFIA ECONÒMICA****COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE2, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE9**

temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions + 1 sessió examen	Aula, espais d'activitats extraescolars, biblioteca i aules d'informàtica	Mapes, PPS, gràfics de diversos tipus, articles, documentals i llibre de text.	Es parteix de la situació de profundes desigualtats entre el món desenvolupat i el subdesenvolupat i la impossibilitat de compliment de la Declaració de Drets Humans. A partir d'ací es plantegen activitats que posen de manifest les injustícies de la situació mundial i la possibilitat d'oferir solucions.	Els instruments d'avaluació suposen l'observació continuada de l'evolució del procés d'aprenentatge en relació amb els criteris d'avaluació i el grau de desenvolupament de les competències específiques. Els instruments d'avaluació seran: <ul style="list-style-type: none">- Proves de saber (70%)- Treball de l'aula, treball en suport digital, portfoli, dossier mapes (20%)- Observació directa i actitud proactiva (10%)

Mesures d'atenció a la diversitat:

Mesures II i III: Adequació de la programació didàctica al ritme i estil d'aprenentatge de l'alumne. Ajustament d'instruments d'avaluació.

Mesures IV: Adequació de les unitats didàctiques al nivell de l'alumne. Proves instrumentals adaptades. Dossier amb activitats controlades per el professor.

Matèria/assignatura: GEOGRAFIA i HISTÒRIA

TRIMESTRE: PRIMER, SEGON I
TERCER

PROJECTE INTERDISCIPLINAR 3r ESO

1a Avaluació:

Art, literatura i mitologia clàssica.

2a Avaluació:

Viatgem per Espanya

3a Avaluació:

Perspectives de la memòria històrica a Espanya

INTRODUCCIÓ

1a Avaluació: Art, literatura i mitologia clàssica.

Situació d'aprenentatge:

Aquest projecte interdisciplinari enfocat per a l'alumnat de 3r de l'ESO pretén abordar les repercussions de la cultura clàssica en la nostra realitat actual. Els alumnes veuen la Cultura Clàssica com una matèria desconnectada de la seua realitat actual i per tant com obsoleta i avorrida. Amb aquesta proposta pretenem canviar aquesta premissa inicial i connectar a l'alumne amb el llegat de la cultura clàssica i la seua realitat més immediata tant lingüística, literària, cinematogràfica, cultural o artística, fomentant el respecte cap a les cultures del passat i el nostre patrimoni arqueològic-artístic global i local. S'ha de tindre present en tot moment la connexió directa de la Cultura Clàssica amb altres matèries com, per exemple, les Ciències Socials i les lingüístiques per a treballar interdisciplinàriament els continguts i competències susceptibles de ser connectats.

Plantegem crear un Podcast de 6 episodis que serà publicat a Spotify i en cas de ser possible emès en l'emissora local de Ràdio Benigànim. Per tal de fer públic i compartir els coneixements adquirits en l'aula amb la resta de la població de la localitat. En cas de poder col·laborar amb l'emissora es podria gravar els episodis amb un equipament més professional, en cas contrari gravarem amb els mòbils o tauletes amb ajuda de micròfons i farem una edició bàsica del contingut. Cada podcast ha de tenir una durada aproximada de 4-5 minuts. Amb aquesta activitat agafarem el rol de periodistes, elaborarem guions, practicarem la locució i l'oratòria, la planificació del temps de treball i gravació, la competència digital i les tècniques *d'Storytelling* (l'art de contar històries) i la seua importància per a captar l'atenció dels oients. Associarem el treball dels podcast amb un compte d'Instagram on publicarem posts sobre cultura clàssica i compartirem els enllaços als podcast per tal de divulgar el nostre treball. Finalment amb esta proposta fomentem l'ODS 4 que busca garantir una educació de qualitat per als nostres alumnes.

EPISODIS DEL PODCAST

Podcast 1. Introducció als Mites, Deus i Herois

Podcast 2. Odisseu

Podcast 3. Prometeu

Podcast 4. Orfeu i Eurídice

Podcast 5 Eneas

Podcast 6. Final de temporada. Qué hem après? Programa de preguntes i respostes (interacció amb els oients)

SABERS BÀSICS

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

BLOC 1. MARC GEOGRÀFIC DE GRÈCIA I ROMA

CE2, CE4

- Marcs geogràfics de les civilitzacions grega i romana en el moment del seu apogeu cultural: principals ciutats i regions i accidents geogràfics més significatius.
- El Mare Nostrum com a punt d'unió entre els pobles.
- El mapa en diferents formats, analògic o digital, com a instrument de coneixement històric.
- El cosmopolitisme en l'antiguitat i la globalització actual.
- Actitud positiva de superació en el procés d'aprenentatge.
- Consciència de ciutadania global de l'alumnat.
- Fonts escrites històriques i literàries sobre la geografia del món antic.

BLOC 4. MITOLOGIA I RELIGIÓ	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
MITOLOGIA	CE1, CE3, CE5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Divinitats del panteó grec i romà. ▪ Principals herois i heroïnes en els seus mites i llegendes i les seues característiques. ▪ Influència de la mitologia clàssica en altres mitologies i en manifestacions artístiques i literàries al llarg de la història. ▪ Ús de procediments de cerca, selecció i anàlisi de la informació, obtinguda tant de fonts tradicionals gregues i romanes com actuals. 	
RELIGIÓ	CE1, CE3, CE5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Principals característiques de la religió grecollatina. ▪ Manifestacions religioses de la Grècia Clàssica: jocs olímpics. ▪ Pervivència de les festivitats religioses clàssiques en l'actualitat. ▪ Actitud de respecte cap a diferents creences religioses. 	
BLOC 5. ART I CIÈNCIA	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
ART	CE1, CE3, CE5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Museus, espais arqueològics o recreacions vinculades amb el món clàssic i l'aportació per a la formació personal i ciutadana. ▪ Principals produccions artístiques grecoromanes d'autoria, tant masculina com femenina: escultura, pintura, ceràmica i mosaic. ▪ Influència de la cultura grega en la civilització romana. 	
BLOC 6. LLENGUA I LITERATURA	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
LITERATURA	CE3, CE5
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Principals gèneres literaris: Èpica, lírica, teatre, epistolografia i oratòria 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autors i autores i les seues obres més representatives. ▪ Interés per la lectura de textos literaris com a font de coneixement del món clàssic. ▪ Lectura de textos literaris seleccionats, també d'autoria femenina, relacionats amb el món antic. ▪ Reinterpretació i creació pròpia dels textos en diferents formats. ▪ Semblances i diferències entre els principals gèneres literaris del món clàssic i els de la literatura actual. 	
---	--

CE	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES CC	COMPETÈNCIES CLAU	CRITERIS D'AVUACIÓ	ACTIVITATS D'EN-SENYAMENT APRE-NTATGE (AEA)
CE1	Reconéixer i valorar la pervivència de les característiques de la vida social grega i romana en el desenvolupament de la nostra activitat quotidiana i en les nostres arrels comunes amb altres països del nostre entorn.	CCL,CD,CPSAA,CE,CCEC	<p>CE1.1 Identificar i explicar les semblances i diferències entre l'actualitat i la vida quotidiana grega i romana en alguns temes pròxims i d'especial rellevància per a l'alumnat, tot contrastant-los amb els que són saludables i sostenibles en el seu entorn.</p> <p>CE1.2. Reconéixer les desigualtats socials en l'antiguitat, donant visibilitat a aquells col·lectius que han sigut silenciats, amb especial atenció a la presència femenina.</p> <p>CE1.3 Elaborar i presentar continguts propis en forma d'esquemes, redaccions,taules comparatives o un altre tipus de format mitjançant estratègies de cerca, anàlisi crítica, selecció i tractament d'informació de fonts primàries i secundàries.</p> <p>CE1.4 Mostrar actituds no discriminatòries davant la diversitat social i multicultural per a promoure</p>	<p>1a SESSIÓ:</p> <p>Power point sobre la mitologia Què és un mite? Per què continua interessant la mitologia? Breu introducció a la importància de la mitologia en l'art</p> <p>Activitat:</p> <p>1-. Descobrir els elements clàssics en diferents anuncis de TV.Analitzar com s'utilitzen els elements clàssics per a vendre el producte o quina interpretació es fa de la mitologia clàssica.</p> <p>2-. Rasons de la mitologia en el llenguatge. Has sentit alguna</p>

			<p>la igualtat.</p> <p>CE1.5 Formular opinions i valoracions respectuoses i argumentades cap a altres cultures i formes de vida prenent com a referència el respecte als drets humans, sempre intervenint en favor de la integració, la igualtat de gènere, la col·laboració social i la cohesió en l'entorn.</p>	<p>d'aquestes expressions? Sabries explicar el seu significat? La música amanseix a les feres. Eres una harpia. Taló d'Aquil·les. Poma de la discòrdia. Cavall de Troia. Va ser una Odissea. Cantos de sirena.</p>
CE2	<p><i>Relacionar els esdeveniments més rellevants de la història grega i romana amb la configuració sociopolítica de l'Europa del segle XXI i del món actual a partir de fonts històriques, tenint en compte els límits geogràfics i les característiques específiques del món clàssic.</i></p>	<p>CCL, CMCT, CD, CPSAA, CC, CE</p>	<p>CE2.1 Explicar la relació dels elements més significatius de la història de Grècia i Roma amb aspectes destacats de la situació sociopolítica europea actual.</p> <p>CE2.2 Establir les semblances i diferències del marc geogràfic i polític del món clàssic amb la situació europea contemporània fent servir tant fonts clàssiques com actuals.</p> <p>CE2.3 Investigar i aportar arguments sobre la importància socioeconòmica i cultural del mitjà marítim en el desenvolupament de les civilitzacions grega i romana.</p> <p>CE2.4 Expressar opinions fonamentades sobre la importància de la multiculturalitat per al desenvolupament de la societat i arribar a conclusions a partir del debat i posada en comú.</p> <p>CE2.5 Valorar el procés de creació de formes de govern que van dur a terme Grècia i Roma i comparar-lo amb la seua evolució en l'actualitat.</p> <p>CE2.6 Mostrar una disposició favorable a participar i comprometre's amb les institucions democràtiques respectant</p>	<p>2a SESSIÓ:</p> <p>Situar el context històric mitjançant un power point sobre l'evolució de la història de Grècia. Es dedicarà un apartat a posar en relleu les grans aportacions del món clàssic. Es pot il·lustrar amb vídeos a aquest efecte ("Com els grecs van canviar el món")</p> <p>Activitat: Redacció sobre la importància d'una de les aportacions de la cultura grega o romana. També es pot valorar el coneixement de l'alumnat amb un xicotet test sobre cultura clàssica, sobre obres artístiques inspirades en la mitologia.</p>

			els diferents punts de vista i posant l'accent en la igualtat real, especialment de les dones.	
CE3	<i>Identificar els trets i valorar la importància i la pervivència de la llengua grega i llatina en els idiomes que l'alumnat fa servir i estudia, a través de l'aprenentatge de l'alfabet, l'etimologia, els hel·lenismes i llatinismes, la composició i derivació</i>	CCL, CP, CMCT, CD, CPSAA, CC, CE	<p>CE3.1 Identificar la rellevància dels alfabet grec llatí en les manifestacions culturals i lingüístiques del món occidental.</p> <p>CE3.2 Descobrir la pervivència dels ètims grecolatins en les llengües romàniques peninsulars, europees i altres llengües que estudie l'alumnat.</p> <p>CE3.3 Buscar i classificar famílies lèxiques de paraules específiques a partir de la seua arrel grega o llatina en la seua llengua materna</p> <p>CE3.4 Fer ús adequat en el seu context dels hel·lenismes i llatinismes més comuns.</p> <p>CE3.5 Deducir el significat d'alguns tecnicismes aplicant els principals fonaments de la derivació i composició amb prefixos grecs i llatins.</p> <p>CE3.6 Mostrar interès pel coneixement d'altres llengües estrangeres com a mitjà d'enriquiment personal i professional.</p>	<p>PANORÀMICA SO-BRE L'EVOLUCIÓ ARTÍSTICA. 3a SESSIÓ: Panoràmica sobre l'evolució de l'art a través de la temàtica mitològica: vore diferents èpoques i estils artístics i com s'ha representat el món clàssic i la mitologia. En aquesta aproximació ens centrarem en la pintura, l'escultura i l'arquitectura. No es busca una evolució exhaustiva. Per exemple, la representació de Venus en l'escultura grega, en el Renaixement, el Neoclàssic, el Simbolisme, l'art contemporani. La influència de l'arquitectura grega posant com a exemple el barri de Antigone a Montpeller, la utilització dels arcs de triomf, el Berlín de Federico II, la versió de l'epitafi de Seikilos -la més antiga obra musical coneguda- que fa Miklos Rozsa en Quo vadis.... Activitat: Comentari d'una obra artística. Propose el Mart que va pintar Velázquez que podria ser compartit amb les representacions clàssiques</p>
CE4	<i>Localitzar i relacionar la presència del món clàssic en el patrimoni històric d'Europa, de la Península Ibèrica i de la Comunitat Valenciana i contribuir a la seua conservació i respecte.</i>	CD, CPSAA, CC, CE, CCEC	<p>CE4.1 Localitzar la presència de referents patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics grecs i romans en l'entorn més pròxim i en la Península Ibèrica.</p> <p>CE4.2 Identificar, analitzar i valorar les contribucions científiques més importants del món clàssic.</p> <p>CE4.3 Dur a terme activitats que posen</p>	<p>4a SESSIÓ La mitologia més enllà de l'art. Destacar la importància de la mitologia des del llenguatge vulgar als més moderns corrents filosòfics. Es pot introduir algun comentari sobre Freud i la seua transcendència en la cultura occidental: *Freud, Marx, Darwin i Nietzsche, els "pensadors de la</p>

			<p>de manifest la necessitat de la conservació i coneixement de les manifestacions culturals i els valors cívics del nostre passat.</p> <p>CE4.4 Contribuir al respecte per les expressions culturals i els valors cívics del nostre passat com un element significatiu de la nostra identitat.</p> <p>CE4.5 Il·lustrar amb exemples de la cultura clàssica o amb clara influència d'aquesta la importància i el valor del coneixement científic i les manifestacions artístiques com a mitjà d'evolució personal, social i cultural.</p>	<p>sospita", com a pilars del món contemporani. Si es considera massa complex es pot aprofitar aquesta classe per a veure el documental "Com els grecs van canviar el món" (en el cas que no es veiera en la classe anterior).</p>
CE5	<p><i>Des d'una perspectiva inclusiva, investigar, identificar i explicar els referents culturals, tant masculins com femenins, de l'època clàssica en el desenvolupament de la ciència i en les diverses manifestacions artístiques actuals.</i></p>	<p>CD,CPSAA,CC, CE,CCEC</p>	<p>CE5.1 Reconèixer i analitzar la presència dels referents clàssics estudiats a l'aula en les produccions artístiques més significatives de diferents moments de la història.</p> <p>CE5.2 Investigar i localitzar noves manifestacions dels referents clàssics en àmbits pròxims als interessos de l'alumnat com ara publicitat, jocs d'internet, pel·lícules, música i còmics.</p> <p>CE5.3 Identificar els referents del món grecollatí que funcionen com a models en el món actual.</p> <p>CE5.4 Crear i editar produccions pròpies (presentacions, vídeos, relats, dramatitzacions, jocs) que tinguin com a eix central alguns dels referents clàssics més rellevants de la mitologia.</p> <p>CE5.5 Argumentar amb exemples la importància de la tradició clàssica en les manifestacions culturals posteriors.</p> <p>CE5.6 Investigar la pervivència de la</p>	<p>5a SESSIÓ</p> <p>Analitzar la presència del món clàssic en la vida diària dels alumnes a través d'elements de la publicitat, videojocs, arquitectònics, disseny o decoració... caldrà analitzar algun element personal i fr un recorregut històric d'aquest (ex. La publicitat de Venus de Gillet o bé els taulers amb motius decoratius grecs del bany, etc.)</p>

			ciència en la societat actual.	
--	--	--	--------------------------------	--

2a Avaluació:

Viatgem per Espanya

Introducció

2a Avaluació : Viatgem per Espanya

El projecte Viatgem per Espanya pretén desenvolupar en l'alumnat un conjunt de competències que ha d'adquirir en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge tant com a adolescents en el moment actual com introduint-los en el rol de futures persones adultes. En un primer lloc i partint d'una perspectiva transversal de les diferents matèries educatives, aprenen sabers relacionats amb la geografia, l'art, les matemàtiques, les diferents llengües, la biologia o també l'economia. A més de la seua capacitat per desenvolupar el pensament crític quan estudien els diferents territoris i les realitats que allí es viuen.

En segon lloc, la realització d'aquest projecte millora considerablement la seua habilitat reflectida en sabers fer com són el treball en equip, la recerca i selecció d'informació, així com la seua posterior exposició en públic.

Finalment, l'objectiu del treball interdisciplinar és formar persones adultes madures i resilients amb capacitat per enfrontar de forma resolutiva un conjunt de reptes que viuran a mitjà termini. Entre ells la preparació d'un viatge amb la seua família o amistats, abans del qual hauran de reservar bitllets, preparar l'equipatge a partir de l'oratge que allí es trobaran o conèixer els atractius turístics del territori que visitaran.

El projecte tractarà de planificar un viatge fictici, però aquest aprenentatge els contribuirà a organitzar viatges reals a mitjà termini en la seua vida adulta.

Viatgem per Espanya?

Sabers bàsics relacionats amb competències específiques

Bloc 1: GEOGRAFIA	
Sub-bloc de mètodes i tècniques de la geografia	Competències específiques CE2-CE5
Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia	
Identificació i contrast de fonts de la geografia. Tècniques d'anàlisi i interpretació.	
La representació geogràfica de l'espai terrestre. Orientació i escales. Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques.	
Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.	
SUB-BLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA POBLACIÓ	CE2, CE5, CE6, CE7
Distribució de la població mundial. Àrees de concentració i despoblació.	
La població espanyola. Evolució i distribució. Contrastos regionals. La població de la Comunitat Valenciana.	

SUB-BLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA	CE2, CE4, CE5, CE6, CE8
Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques	
Els paisatges del sector primari en el món rural.	
El sector secundari i l'espai industrial. Recursos energètics i aprofitament de l'energia	
El sector terciari i l'avanç de la terciarització. Xarxes de transport i comunicació i espais turístics	
SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE LA HISTÒRIA DE L'ART	CE1, CE2, CE3, CE9
Tècniques d'anàlisi i interpretació.	
SUB-BLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA	CE4, CE5, CE6, CE7, CE8
Aprofitament crític de les tècniques d'alfabetització nformacional en geografia i història.	
SUB-BLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI	CE4, CE8, CE9
La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.	

Quadre de Competències específiques

Competències específiques	Descripció	Relació amb les Competències Clau
CE1.	Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.	CCL, CPSAA, CC, CCEC
CE2	Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.	CCL, CPSAA
CE3	Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.	CCL, CC, CCEC

CE4	<p>Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seva construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.</p>	CCL,CC, CCEC
CE5	<p>Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.</p>	CPSAA, CC
CE6	<p>Contrastar els principals models d'ocupació territorial i d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.</p>	CCL, CPSAA,CC, CCEC
CE7	<p>Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumir valors democràtics i pronunciar-se en la defensa d'aquests.</p>	CC,CL,CCEC

CE8	Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de valors i procediments democràtics.	CC, CCEC
CE9	Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració.	CC, CCEC

Temporalització

20 sessions.

Viatgem per Espanya?	seqüència didàctica per sessions lectives I(inicial)-D(desenvolupament)-S(síntesis)	Metodologia	Materials	Instrument s d'avaluació. Evaluativa i calificativa	Criteri d'avaluació	Sessio ns temps
1. Inicial	presentació projecte i producte final. organització dels grups de 4 assignació de la província Repartiment dels rols d'equip Creació de l'eslògan publicitari de la província	expositiva Estructura del cooperatiu "Palabra, idea, Frase"	Projector, ordinador+documenter instruccions+fitxa 1	Observació del professor + diari de classe	8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.	55'
2. Desenvolupament	Creació de l'itinerari de viatge, duració, mitjans	Pedagogia àgil (canva)	Paper, boli, portfoli+	Rúbrica del	2.3. Utilitzar la informació que contenen diferents	55'

3. Desenvolupament	Explicació de com s'elabora un presupost i realització del mateix	estructura del cooperatiu filtre de problemas	Imatges, Fotocòpia profe	Rúbrica del Portfoli	ACÍ CAL BUSCAR UN CRITERI D'ECONOMIA	55'
4. Desenvolupament	Recerca d'informació del medi físic de la província, seleccionar 3 paratges naturals que volem visitar i elaborar una fitxa de cada un d'ell	Estructura del cooperatiu, reparte i aprende	Fitxes	Rúbrica del Portfoli	5.1. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i les societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.	55'
Desenvolupament						
18. Producte Final	Exposicions orals					

19. Síntesi	Dones viatjant soles					
20. última sessió (Síntesi)	Autoavaluació i avaluació dels companys, procés de reflexió final. Què he après i com millorar el projecte	treball individual i en grup base	Rúbriques facilitades pel professor als alumnes	Rúbriques	Procés d'avaluació, no de qualificació	55'

Tipus d'agrupació: Es recomanen grups base de 4-5 persones (segons Kagan) per a crear una estructura més sòlida, els grups base han d'estar formats per un alumne amb capacitat per ajudar, un que necessita ajuda i dos més neutrals.

El nombre de persones en cada grup variarà segons els anys però si els nostres grups de 3ESO són de 23-24 persones tindriem 5 o 6 grups.

Per tal que les Activitats d'Ensenyament Aprenentatge (AEA) estiguen més pautades, el docent pot decidir quines comunitats autònomes es treballen fent una selecció de comunitats costaneres, d'interior, més poblades-menys (ex. *La España vaciada*), amb bones infraestructures, històriques, etc. Que hi haja diversitat i contrast.

SITUACIÓ D'APRENTATGE: Podem ser una agència de viatges que vol preparar un paquet turístic atractiu i assequible per a presentar a la Fira de Turisme de Madrid "FITUR".

Esta situació d'aprenentatge estaria lligada a la tasca competencial de crear una presentació (power o infografía) que serà exposada de forma oral on es treballen tots els aspectes tant geogràfics, artístics, històrics, gastronòmics etc que vullgau promocionar. (aconseguint així que el projecte siga interdisciplinar).

Sessió 1:

20' El professor presenta el projecte de forma que resulte atractiva, explica la situació d'aprenentatge, els objectius del projecte, i el producte final.

10' Podem realitzar un kahoot inicial <https://play.kahoot.it/v2/gameblock?quizId=54f70e46-91f5-4bb4-bdb0-83e06346798e>

10' Assignment província i rols:

- Portaveu (lider)
- Coordinador.
- Creatiu
- investigador.

10' Creació d'un eslògan publicitari amb la fitxa 1.

IDEA - FRASE - PALABRA		
IDEA	FRASE	PALABRA
¿QUÉ ORACIÓN TE HA AYUDADO A ENTENDER EL TEXTO?	¿QUÉ FRASE DE LAS QUE HAS TRABAJADO CONSIDERAS FUNDAMENTAL?	DE LO QUE HAS TRABAJADO, ¿QUÉ PALABRA TE HA LLAMADO MÁS LA ATENCIÓN?
OBJETIVO: SINTETIZAR O RESUMIR IDEAS PERO BUSCANDO LOS DIFERENTES NIVELES DE PROFUNDIDAD ENTRE ELAS		

Sessió 2:

10' Presentació de la tasca de la sessió i organització dels grups. En aquesta segona sessió anem a traçar l'itinerari bàsic del nostre viatge fins la comunitat de referència i una aproximació a la ruta per dins de la comunitat per a visitar els llocs més emblemàtics.

Per aquesta finalitat **cal preparar un dossier bàsic de cada comunitat indicant**; elements del paisatge, parcs naturals, ciutats més importants, monuments etc amb enllaços per a facilitar la investigació.

45' Els alumnes han de marcar un itinerari sobre un mapa d'Espanya i anar anotant totes les dades en el portfoli o diari de classe on es recopilen totes les evidències de treball, pàgines consultades etc. Esta activitat de recerca es pot realitzar amb un Kanban (pedagogia àgil) que cal afegir al portfoli junt amb el mapa.

TABLA QUE PERMITE
DISTRIBUIR SIGNAR Y LLEVAR
UN CONTROL DE CADA UNA
DE LAS PARTES DE UN
TRABAJO PERSONAL O EN
EQUIPO. MUY EFICIENTE
PARA ORGANIZARSE.

KANBAN

<https://www.canva.com/es-es/plantillas/EAEEmawMUY-4-planificador-de-itinerario-de-viaje-verde-foto/>

Sessió 3:

10' Presentació de la tasca del dia, anem a fer un pressupost del viatge. Parlar de la importància del pressupost per tal de poder promocionar el nostre viatge en FITUR, cal pensar en quin tipus de públic volem atraure, inclús es poden fer diversos pressuposts; low cost, mitjà i VIP.

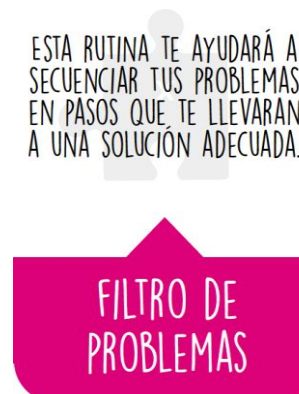
<https://www.youtube.com/watch?v=N4AKV7SssoA> Video exemple viatjar a Madrid pressupost 13' (poden vore'l a classe o a casa a través d'Edpuzzle).

The image shows a travel planning template with the following sections:

- Navigation:** ANUAL, OBJETIVOS, FINANZAS, BIENESTAR, PROYECTOS, EXTRAS, NOTAS, DESTINO, ITINERARIO, EQUIPAJE, DIARIO / RECUERDOS.
- VIAJE:** FECHAS: (with a table for dates).
- TRANSPORTE:** (with columns for mode of transport, date, and direction).
- ALOJAMIENTO:** (with columns for type of accommodation, check-in, check-out, and direction).
- GASTOS:** (with columns for category, estimated cost, and real cost). Categories include: VUELOS, TRENES, BUS/METRO, ALOJAMIENTO, COMIDA, COMPRAS, ACTIVIDADES, and TOTAL.
- QUÉ VER:** (a large empty box for notes).
- DÓNDE COMER:** (a box for restaurant recommendations).
- DE COMPRAS:** (a box for shopping recommendations).
- CONTACTOS DE EMERGENCIA:** (a box for emergency contacts).

L'estratègia de treball serà una rutina de pensament anomenada filtre de

problemes.

Sessió 4:

10' Explicació de la tasca d'avui. En aquesta sessió anem a treballar 3-4 elements del paisatge que pugen ser atractius i realitzarem una fitxa o infografia sobre ells.

10' Utilitzem esta presentació per a explicar que són els recursos turístics

<https://www.um.es/documents/3239701/9597895/recursos.pdf/5be347a0-dd58-4d6d-a97d-41819f878941>

CAL FER UNA PLANTILLA PER A LA FITXA I SELECCIONAR ELS ELEMENTS QUE HEM DE TREBALLAR A CADA COMUNITAT

La tècnica de treball serà una estratègia del cooperatiu anomenada “*reparte y aprende*”

ELABORAR EN EQUIPO DE CUATRO UN TRABAJO QUE TENGA CUATRO FUNCIONES DIFERENTES (ANOTAR TODAS LAS SOLUCIONES POSIBLES A UN PROBLEMA O CUESTION, BUSCAR INFORMACION EN UN LIBRO, BUSCAR INFORMACION EN INTERNET Y HACER ILUSTRACIONES RELACIONADAS CON EL TEMA). SE VAN HACIENDO ROTACIONES DE LAS FUNCIONES EN PERIODOS DE 1 O 2 MINUTOS SEGUN LA DIFICULTAD DEL TEMA. CUANDO TODOS HAYAN PASADO POR TODAS LAS FUNCIONES, UNA DOS O TRES VECES SE REUNE EL GRUPO Y SACAR CONCLUSIONES QUE LE DEBE PERMITIR DAR UNA RESPUESTA ESCRITA

REPARTE Y
APRENDE

PODEM ADAPTAR UNA PLANTILLA DE CANVAS

TÍTULO DEL PÓSTER

Usa un título único y atractivo para despertar la curiosidad y la capacidad de asombro del lector.

Fondo

¿De qué se trata? Incluye fechas importantes, personas involucradas y la evolución del concepto.

Ideas principales

Crea un esquema que te ayude a presentar ideas de manera concisa y lógica. Usa diagramas e imágenes para transmitir ideas de manera efectiva.

Información y ejemplos adicionales

Ofrece ejemplos específicos que te ayuden a respaldar tus ideas principales. Los cuadros, tablas y gráficos son útiles al presentar datos.

Referencias

Cita tus fuentes en caso de haberlas.

Aprendamos datos curiosos

¡Aprender información nueva también puede ser divertido! Inserta trivias/datos curiosos/aplicaciones relacionadas con el tema. Úsalas para involucrar a tu público y estimular el debate.

LOS INSECTOS DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

Isabel Mercado, Claudia Alves, Jonathan Patterson
Nombre de la Universidad o Escuela

INTRODUCCIÓN

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur purus quam, pretium sed turpis vitae, placerat interdum diam. Fusce quis tortor elit. Aenean metus neque, euismod at ultricies eget, viverra et ipsum. Suspendisse fermentum consectetur augue in finibus. Pellentesque vitae nibh vitae nibh fringilla egestas a varius orci. Maecenas nisi urna, ultricies a mattis eu, vulputate ac lacus. Duis ornare erat et ante rhoncus, rhoncus facilisis sem luctus. Mauris a augue nisi. Vivamus interdum tincidunt lectus, non egestas lorem.

a) Nombre especie, b) Nombre especie, c) Nombre especie, d) Nombre especie, e) Nombre especie, f) Nombre especie

RESULTADOS

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur purus quam, pretium sed turpis vitae, placerat interdum diam. Fusce quis tortor elit. Aenean metus neque, euismod at ultricies eget, viverra et ipsum. Suspendisse fermentum consectetur augue in finibus. Pellentesque vitae nibh vitae nibh fringilla egestas a varius orci. Maecenas nisi urna, ultricies a mattis eu, vulputate ac lacus. Duis ornare erat et ante rhoncus, rhoncus facilisis sem luctus. Mauris a augue nisi. Vivamus interdum tincidunt lectus, non egestas lorem volutpat sed.

CONCLUSIÓN

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Curabitur purus quam, pretium sed turpis vitae, placerat interdum diam. Fusce quis tortor elit. Aenean metus neque, euismod at ultricies eget, viverra et ipsum. Suspendisse fermentum consectetur augue in finibus. Pellentesque vitae nibh vitae nibh fringilla egestas a varius orci. Maecenas nisi urna, ultricies a mattis eu, vulputate ac lacus.

EL EQUIPO

En una de les últimes sessions podem incloure els temes transversals i l'ODS 5 Igualtat de Gènere.

MUJERES VIAJANDO SOLAS

Mundukos

Más de 60 mil mujeres viajaron solas entre 2018 y 2019

El término "single" en viajes, no está relacionado con el estado civil.

85% de los viajeros solos son mujeres

Las búsquedas de "Solo Women Travel" aumentaron en Google 230% en 2019, con respecto a 2018

46% de las mujeres encuestadas viajan solas porque buscan libertad e independencia

FUENTE Y DETALLES: WWW.MUNDUKOS.COM
[@MUNDUKOS](https://www.instagram.com/mundukos)

5 IGUALDAD DE GÉNERO

Rúbrica per avaluar als companys

Rúbrica per avaluar als companys	Si, totalment ⁴	Prou ³	A mitges ²	No ¹
Es responsable amb la part del treball assignat 16.67%	Si, ha realitzat tot el que tenia que fer.	Ha fet casi tot el que tenia que fer	Ha fet meus del que tenia que fer	No ha fet res.
Participa en les discussions del grup aportant idees, aclarint conceptes i mediant amb problemes. 16.67%	Participa totalment	Participa prou	Casi no participa	No participa gent
Escolta activament als companys 16.67%	Escolta i respecta opinions	Escolta als demés però interromp a vegades.	Interromp als companys	No deixa escoltar als demés
Accepta les opinions dels membres del grup 16.67%	Accepta els comentaris dels companys.	Accepta els comentaris però sempre possa excuses	Algunes vegades accepta les opinions dels de és, altres no	No accepta les opinions dels demés.
Es respectuós i no entorpir el treball del grup 16.67%	Respecta totalment a tot el món	Respecta, però a algún membre del grup no.	Apenes respecta als demés	No respecta a ningú.
Anima, recolza i felicita a la resta dels companys 16.67%	Anima totalment a tot el món	Anima la majoria de vegades, però altres no	No anima als companys casi mai	No anima a ningú, sols veu els problemes, no les possibles solucions.

Rúbrica expo oral

Rúbrica expo oral	Si, totalment ⁵	Prou ⁴	A mitges ³	No ²
L'exposició oral està ben preparada en general 16.67%	Es nota una bona exposició oral, preparada i sense improvisar	Es nota una bona exposició oral, preparada però hi ha una part improvisada.	Hi ha més parts improvisades que preparades	L'exposició està totalment improvisada.
L'exposició oral dura entre 6-10 minuts 16.67%	L'exposició hora l està preparada per parlar en el temps previst	L'exposició oral està en el temps previst, però amb parts improvisades.	L'exposició oral es passa del temps previst.	No arriba al temps mínim.
Es repartís el grup e rols per a l'exposició oral 16.67%	Hi ha un membre del grup mostrant els cartells i coordinat amb els que parlen.	Hi ha un membre que ensenya els cartells però no intervenen tots els membres del grup.	No hi ha bona coordinació entre els que parlen i el que exposa els cartells.	No hi ha cap coordinació, no parlen tots els membres del grup...
Les persones que parlen ho fan amb bon to i claretat 16.67%	Totes les persones que parlen ho fan amb bon to i claretat.	Hi ha un membre del grup que no parla amb claretat, ni amb bon Tono.	Varios membre del grup que no parla amb claretat, ni amb bon Tono.	Ningun membre del grup que no parla amb claretat, ni amb bon Tono.
Seqüenciació 16.67%	Bona estructura i seqüència en l'exposició.	Exposició prou ordenada	Alguns errors i repeticions en l'ordre de la presentació.	La presentació no té ordre, es repeteix i s' improvisen.
Postura 16.67%	La postura de les persones que parlen es natural, miren al públic i gesticulen correctament.	La postura dels que parlen miren al públic però es mouen molt o es recolzen en alguna taula, cadira etc...	Algún membre del grup o tots en alguna ocasió donen l'esquena al públic.	No miren al públic, donen l'esquena, es mouen nerviosament.

Rúbrica Portfolio*

Rúbrica Portfolio*	EXPERTO ⁴	AVANZADO ³	APRENDIZ ²	NOVEL ¹
Incluye una portada 12.5%	Incluye una portada original, con foto, con el curso y los miembros del grupo	Incluye una portada con foto, con el curso y los miembros del grupo	Incluye una portada pero le faltan muchas cosas	No incluye una portada
Incluye un índice 12.5%	Incluye un folio con el índice con todos los apartados del proyecto	Incluye un folio con el índice pero faltan apartados	Incluye un índice mezclado con el resto del proyecto	No incluye un folio con el índice
Incluye una introducción 12.5%	Incluye una introducción explicando de manera general el proyecto	Incluye una introducción pero no explica el proyecto	La introducción no tiene relación con el proyecto	No incluye una introducción
Incluye los documentos (diario de trabajo) 12.5%	Incluye un diario de trabajo con título, fecha, progresos y fotos	Incluye un diario de trabajo con título, fecha, fotos pero sin progresos	Incluye un diario de trabajo sin título, fecha, progresos y fotos	No incluye un diario de trabajo
Incluye los materiales consultados 12.5%	Incluye libros, páginas web, revistas, películas o enciclopedias	Incluye menos de 4 materiales consultados	Incluye menos de 2 materiales consultados	No incluye materiales consultados
No tiene faltas de ortografía 12.5%	No tiene ninguna faltas de ortografía	Tiene 1 o 2 faltas de ortografía	Tiene 3 o 4 faltas de ortografía	Tiene más de 5 faltas de ortografía
Incluye reflexión de autoevaluación individual cada miembro del grupo 12.5%	Todos los miembros del grupo escriben una autoevaluación propia	La mayoría del grupo escribe una autoevaluación propia	La mitad o la minoría escriben una autoevaluación propia	No hay autoevaluación propia en el portafolio
Entrega el portafolio en el tiempo indicado 12.5%	Entrega el portafolio en el día indicado	Entrega un día tarde	Entrega dos o más días tarde	No entrega el portafolio

3a Avaluació:

Perspectives de la Memòria històrica

Introducció

3a Avaluació : Perspectives de la Memòria històrica

Introducció Memòria històrica

El projecte pretén abordar aspectes relacionats amb la defensa de la llibertat i la democràcia fent incidència en diferents perspectives entorn del nostre passat més recent, la repressió política i social, la fam i la pobresa, l'adoctrinament religiós i educatiu, el paper de la dona... L'objectiu és fomentar el coneixement del passat, que sol quedar una mica diluït en el currículum, i associar aquest passat històric amb els principis i valors democràtics donant una visió global de la memòria democràtica de manera transversal (contemplem aspectes artístics, històrics, socials, fins i tot científics). El producte final consistirà en una composició escrita, un podcast o un xicotet reportatge en el qual els alumnes buscaran fonts directes o dades -objectives o subjectives- sobre la vida d'alguns familiars pròxims en el període de la dictadura i fins i tot la guerra.

És evident que el concepte de memòria històrica ha sorgit en els últims anys per la consciència que, fins ara i enduriment durant la Transició, s'havia produït un procés de "desmemòria". És una situació lamentable que s'havia plasmat també en el que s'ha vingut ensenyant a les aules. Per circumstàncies que serien llarg d'analitzar la realitat és que els alumnes i alumnes que ixen d'una institució educativa a Espanya manquen d'una formació sòlida sobre el que va suposar la dictadura, la qual cosa va ser la lluita antifranquista o que la democràcia actual té un deute amb el projecte democràtic de la Segona República, segat violentament per un colp militar.

Qualsevol professor d'història és conscient que, dissimulat per qüestions de temps o per la seua pròpia autocensura per a no ferir susceptibilitats, l'estudi dels temes més compromesos i espinosos sol defugir-se o es tracta sense el degut rigor. Qüestions com les lleis a la mesura per a justificar afusellaments d'opositors, l'exili interior, el robatori de bebés a dones humils o els experiments amb les presoneres per a erradicar-los un delirant "gen roig", són aspectes que els nostres alumnes de l'ESO, fins i tot del batxiller, desconeixen. La insistència en "l'enfrontament fratricida", com si tots els protagonistes foren culpables, l'equiparació entre víctimes i botxins, ha acabat tirant un mantell de silenci sobre el que realment va ocórrer. No aspirem a resoldre l'oblit, només a aportar una xicoteta contribució o, si es vol, oferir un avanç davant el que es promet com una revisió de relats massa interioritzats i d'escassa qualitat democràtica.

Perspectives de la memòria històrica

Sabers bàsics relacionats amb competències específiques

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA	CE1, CE2
Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.	
Identificació i contrast de fonts de la Història. Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.	
Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiografia. Cronologia i periodització.	
Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica mitjançant les TIC.	
SUB-BLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA	CE1, CE2, CE3, CE4, CE9
La Guerra Civil i la dictadura franquista.	
La Transició. L'Espanya de la democràcia. La memòria democràtica.	

El moviment feminista: les quatre onades de la lluita per la igualtat de gènere. Dones de la història moderna i contemporània.	
--	--

SUB-BLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE LA HISTÒRIA DE L'ART	CE1, CE2, CE3, CE9
--	---------------------------

Tècniques d'anàlisi i interpretació.	
--------------------------------------	--

SUB-BLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA	CE4, CE5, CE6, CE7, CE8
---	--------------------------------

Aprofitament crític de les tècniques d'alfabetització formacional en geografia i història.	
--	--

SUB-BLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI	CE4, CE8, CE9
---	----------------------

La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.	
---	--

Quadre de Competències específiques

Competències específiques	Descripció	Relació amb les Competències Clau
CE1.	Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.	CCL, CPSAA,CC,CCEC
CE2	Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.	CCL, CPSAA
CE3	Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.	CCL, CC, CCEC

CE4	<p>Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificar les aportacions decisives en la seva construcció, reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.</p>	CCL,CC, CCEC
CE5	<p>Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.</p>	CPSAA, CC
CE6	<p>Contrastar els principals models d'ocupació territorial i d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.</p>	CCL, CPSAA,CC, CCEC
CE7	<p>Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumir valors democràtics i pronunciar-se en la defensa d'aquests.</p>	CC,CL,CCEC

CE8	Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de valors i procediments democràtics.	CC, CCEC
CE9	Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració.	CC, CCEC

Temporalització

20 sessions.

Memòria històrica	seqüència didàctica per sessions lectives I(inicial)-D(desenvolupament)-S(síntesis)	Metodologia	Materials	Instruments d'avaluació.	Criteri d'avaluació	Sessions temps
1. Inicial	presentació projecte i producte final. organització dels grups de 4 Repartiment dels rols d'equip	expositiva Estructura del cooperatiu "Palabra, idea, Frase"	Projector, ordinador+document i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia. 8.2 Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com	55'

2. Desenvolupament	Breu història del s. XX i raons de la memòria històrica.	Expositiva	Portfoli Projector, ordinador	Observació del professor+ portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància (Rúbrica del portfoli)		55'
3a, 4a i 5a sessió	Visualització pel.lícula : La llengua de las mariposas. Anàlisi i exposició de les idees renovadores plantejades per la República i el seu contrast amb la Dictadura.	Expositiva, visionat , debat i realització d'activitats	Projector, ordenador+do ssier i portfoli	Observació del professor+ portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia. 8.2 Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com formes de superar-les. 8.3 Argumentar i aplicar els principis democràtics i el	55'

					diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant a nivell quotidià com a escala global ,en especial utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.	
6a. Sessió	Plantejament de la idea de les dues Espanyes com explicació de la Guerra Civil. Perspectiva artística de la idea amb les obres de Goya i Genoves.	Expositiva i analítica i comentari de les diferents obres d'art i conclusions.	Projector, ordenador+dossier i portfoli	Observació del professor+ portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
7a. Sessió	El Guernica com a argument : Anàlisi i contextualització.	Visualització , anàlisi ,comentari , activitats i conclusions.	Projector, ordenador+dossier i portfoli	Observació del professor+ portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'

8a Sessió	Les veus silenciades: La repressió durant la guerra i els desapareguts.	Expositiva, audició d'obres i activitats.	Projector, ordinador+dossier i portfoli	Observació del professor+ portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
-----------	--	---	---	--	-------------------	-----

9a Sessió	Els anys de la fam: conseqüències sobre la població	Expositiva Comparació d'imatges de l'època i activitats sobre gràfics i documents escrits.,	Projector, ordinador+do ssier i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
10a Sessió	L'autarquia i les cartilles de racionament: un plantejament econòmic i científic.	Expositiva i col.laboració dels interdisciplinar dels departaments de biologia i economia.	Projector, ordinador+do ssier i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
11a Sessió	"Paracuellos" i la memòria i l'auxili social falangista. Els experiments de Mengel espanyol i el robatori de nens.	Expositiva , anàlisi comparatiu amb les dicatdures sudamericanes (Xile i Argentina). Activitats a partir d'un documental.	Projector, ordinador+do ssier i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'

12a, 13a Sessió	La condició de la dona en el franquisme. La secció femenina , la dona i la publicitat masculista.	Expositiva, visualització de vídeos i publicitat i elaboració d'activitats.	Projector, ordinador+document i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
14a	El Valle de los Caidos i l'arquitectura megalomana del franquisme. La posició de l'església durant el règim.	Visualització , anàlisi i debat. Elaboració d'activitats.	Projector, ordinador+document i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
15a sessió	Poesia i memòria històrica . Lectura i anàlisi de diferents poetes.	Lectura i anàlisi dels diferents poemes i elaboració d'un treball escrit.	Projector, ordinador+document i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'

16a Sessió	La cançó protesta : Context dels anys 60.Audició i anàlisi de les cançons més representatives.	Audició de cançons , cançó protesta i estudio de les lletres.	Projector, ordenador+do ssier i portfoli	Observació del profesor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
17a Sessió	El còmic i la memòria històrica: dues propostes de treball.	Treball del còmic , contextualització i connexions històriques del mateix.	Projector, ordenador+do ssier i portfoli	Observació del profesor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
18a Sessió	La memòria històrica mitjançant les vinyetes satíriques de la transició.	Exposició amb power point i elaboració d'un cartell.	Projector, ordenador+do ssier i portfoli	Observació del profesor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'

19a Sessió	Memòria històrica de la Guerra Civil en la Comunitat Valenciana: La repressió en la Vall d'Albaida	Visualització de la pàgina web : memoriademocratica.beniganim.org	Projector, ordenador+do ssier i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'
20. última sessió	"El silencio de los otros" la memòria oral de la repressió.	Visionat del documental i activitats.	Projector, ordenador+do ssier i portfoli	Observació del professor + portfoli amb valoració de les activitats amb més rellevància(Rúbrica del portfoli)	8.1 8.2 8.3	55'

Tipus d'agrupació: Es recomanen grups base de 4-5 persones (segons Kagan) per a crear una estructura més sòlida,

els grups base han d'estar formats per un alumne amb capacitat per ajudar, un que necessita ajuda i dos més neutrals.

PRODUCTE FINAL.

A Antonio Altarriba, el guionista de *L'art de volar* i *L'ala trencada*, li preguntaven en una entrevista el que diria a un estudiant que no li interessara la història dels seus avis: "Li diria que, per a conèixer un relat interessant, sovint ple de suspens, humor o dramatisme, no ha d'anar molt lluny. La millor pel·lícula, la millor sèrie, la millor novel·la pot estar en la seua pròpia casa. Gairebé totes les famílies tenen històries interessants, a vegades ocultades o silenciades. Però sobretot, li diria que, més enllà de l'interès que puga tindre, és la seua història. El que explica d'on ve i segurament també qui és. La història de la família és, per a cadascun, la història més important del món."

A partir d'aquest text, es demanarà a l'alumnat que indague sobre com eren les condicions de vida a Espanya en els anys 40 i que pregunte als seus familiars sobre quins relats els han arribat d'aquesta època per via oral, especialment de mans de dones. Per descomptat les històries poden procedir de la Guerra civil, tant dels membres masculins o femenins de la família. L'alumnat participant elaborarà una composició escrita -serveixen altres suports, com per exemple un podcast, o en forma de reportatge- en el qual es podran incloure l'entrevista, fotografies o fins i tot un altre tipus de documents que es conserven, sobre la vida d'aquests familiars pròxims. Valdria fins i tot l'elaboració d'un relat novel·lesc sobre les circumstàncies vitals de persones pròximes en un període especialment dur de la nostra història.

Al ser un treball realitzat per grups cooperatius es podrien combinar diverses històries o fins i tot seleccionar aquelles que puguen oferir un major interès.

GRUP: 1º

NIVELL/ETAPA: 1r batxillerat

Introducció.

La matèria d'Història del Món Contemporani pretén proporcionar a l'alumnat una visió rigorosa i alhora útil i funcional de la història contemporània, orientada a promoure l'observació, anàlisi i interpretació del seu entorn real i, al mateix temps, a l'exercici d'una ciutadania activa i implicada en la vida social. El pensament històric, que integra el conjunt d'intencions, estratègies i mètodes que orienten l'estudi del passat, es posa al servei de la comprensió del present per a afrontar així els reptes que ens planteja el segle XXI. Perquè és des de l'observació del món actual i la previsió de l'avenir que ja despunta, d'on sorgeix la necessitat de dirigir la nostra mirada a la història, més o menys recent, per a obtenir les claus, les preguntes i tal vegada també alguna de les respostes amb les quals entendre i millorar el món en el qual vivim. Els problemes i reptes que ens planteja la realitat globalitzada que configura el nostre entorn són múltiples i ineludibles, i no és possible atendre'ls sense els recursos que ens ofereix la història contemporània, que des de fa una mica més de dos segles tracta de donar resposta a bona part d'aquests mateixos desafiaments. En aquest sentit, l'alumnat ha de prendre consciència que hereta un llegat, donat en les experiències acumulades per les generacions que ens van precedir, en el qual al costat dels grans assoliments que ens permeten disposar hui d'un relatiu benestar, també cal trobar errors, fracassos i fets dolorosos que cal afrontar i incorporar a la nostra memòria col·lectiva per a aprendre a evitar situacions semblants. Ara bé, concebre la història com un procés obert, sempre en construcció, en el qual la ciutadania escriu el seu propi destí, implica assumir una responsabilitat cívica compromesa amb una societat més justa, equitativa i solidària.

D'altra banda, l'aproximació a la metodologia històrica obliga a l'alumnat a l'ús rigorós i crític de les fonts, a la utilització precisa dels conceptes i del marc de la historiografia, i al coneixement reflexiu de les principals teories i corrents acadèmics que han anat desenvolupant-se en l'àmbit de la història i d'altres ciències socials afins. Així mateix, la metodologia històrica promou l'exercici de processos inductius i d'indagació relacionats amb estratègies d'utilització de documents i proves, així com la cerca i tractament d'informació (fonts textuals, gràfiques, audiovisuals, artístiques, literàries, hemerogràfiques i sonores, accessibles en molts casos gràcies a plataformes digitals). Finalment, la utilització de dades, el contrast, contextualització i interpretació de la informació, i el treball directe amb la narració històrica, permeten entendre la història com un àmbit de coneixement en construcció, en contínua revisió i canvi, i condicionat pels interessos que, des del present, marquen la rellevància de determinades qüestions i plantejaments. En tots aquests processos adquireix un paper fonamental l'exercici del pensament crític, fonamentat i raonat, igual que la transferència d'informació i del coneixement elaborat, que a més de suposar l'ús avançat de mitjans digitals implica també el desenvolupament d'estratègies comunicatives eficaces.

Competències específiques.

Les diferents competències específiques que conformen la matèria es dirigeixen a l'assoliment dels fins ja enunciats, identificant les estratègies, eines i processos necessaris per a introduir a l'alumnat en el pensament històric i per a abordar les claus i les grans qüestions entorn de les quals es configura el món contemporani. Es tracten en elles els temes i esdeveniments fonamentals que han marcat el transcurs de la història contemporània fins al món actual, així com els reptes que és necessari afrontar en el present per a encarar el segle XXI. Així, a més d'habilitats i procediments concrets, i referències a determinats àmbits de coneixement associats a qüestions i temes clau, les competències específiques refereixen aquells valors i actituds que conformen l'orientació pràctica i funcional de la matèria i el compromís social que aquesta vol promoure.

Criteris d'avaluació.

Els criteris d'avaluació conjuguen les competències específiques amb els sabers bàsics i estan orientats a l'assoliment dels objectius generals del Batxillerat. En ells s'incorporen tots els tipus de sabers, coneixements, destreses, actituds i valors, que hauran d'estimar-se de manera conjunta i equilibrada.

Suposen, així, l'adaptació d'estratègies metodològiques i accions educatives en les quals s'exerciten tant els processos instrumentals com les actituds, aplicant-se per a això els principis i pautes metodològiques del pensament històric en la construcció del coneixement. Aquesta adaptació implica, per tant, la disposició d'instruments d'avaluació adequats i diferenciats amb els quals ponderar un conjunt ampli i divers d'accions, tenint sempre en compte la diversitat i individualitat de l'alumnat.

El plantejament i disseny d'aquesta matèria respon a una proposta d'aprenentatge general comú al desenvolupament de la matèria de Geografia i Història en Educació Secundària Obligatoria i de la matèria d'Història d'Espanya de 2n de Batxillerat. D'aquesta manera, tant els pressupostos didàctics i la definició competencial com l'organització dels sabers bàsics mantenen una relació i estructura estretament vinculada, la qual cosa permet concebre d'una manera coherent l'aprenentatge de la història i de les ciències socials, així com apreciar millor el seu valor educatiu.

Sabers bàsics.

Els sabers bàsics estan agrupats en tres blocs: «Societats en el temps», «Reptes del món actual» i «Compromís cívic». L'organització i redacció d'aquests sabers s'assentisca al voltant dels eixos i claus conceptuals que estructuren les competències específiques i tenen una clara intencionalitat temàtica, encara que mantinguen una certa disposició cronològica i un bloc específic dedicat al món actual. Aquesta manera d'organitzar els sabers pretén promoure no sols la connexió del passat amb el present immediat, per a insistir així en el caràcter funcional i significatiu dels aprenentatges, sinó també l'establiment de marcs comparatius respecte al desplegament d'experiències i processos històrics determinats entre diferents etapes d'aquesta mateixa època. D'aquesta manera, s'accentua el tipus d'aproximació interpretativa i comprensiva de la història contemporània que es pretén, sense que per això es descontextualitzen els fets i esdeveniments concrets més rellevants, que han de ser identificats i explicats des dels paràmetres i variables que defineixen cada moment històric i l'aplicació del criteri de causalitat, essencial en aquesta disciplina. D'altra banda, aquesta proposta de sabers ha de permetre al professorat i a l'equip docent dels centres desenvolupar les seues pròpies intencions i programacions educatives, incorporant projectes interdisciplinaris que impliquen el treball amb altres matèries.

Des d'aquesta perspectiva competencial de la matèria, en la qual l'exercici d'habilitats i processos associats al pensament històric resulta ineludible, és necessari generar situacions actives d'aprenentatge en les quals es desenvolupen proposades d'indagació i investigació basades en projectes d'interès científic, cultural i social, i en les quals l'alumnat siga l'encarregat de processar la informació, construir el coneixement i transferir-lo. D'altra banda, donat el valor que es confereix a aquesta disciplina per a l'anàlisi de la realitat, és recomanable tractar constantment situacions actuals i establir constants inferències entre el passat i el present. A més, la presència de dos blocs específics sobre els «Reptes del món actual» i el «Compromís cívic» incideix en la necessitat de contemplar la història com un instrument no sols per a l'anàlisi del present, sinó també per a l'adopció de compromisos davant els reptes del segle XXI. Convé allunyar-se així de propostes d'aprenentatge excessivament lineals en les quals, per una atenció excessiva a les etapes més llunyanes, es posterguen les qüestions més pròximes i de major actualitat. En qualsevol cas, s'haurà de procurar que els aprenentatges es connecten amb la realitat pròxima a l'alumnat, relacionant els diferents continguts amb el conjunt d'experiències històriques que formen la memòria col·lectiva i el patrimoni i l'entorn cultural, material i immaterial del qual aquell forma part.

GRUP: 1r	NIVELL/ETAPA: 1r batxillerat	
Matèria/assignatura: HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI		TRIMESTRE: PRIMER, SEGON I TERCER
UNITAT 1 UDI 1. SITUA'T: PENSAR HISTÒRICAMENT I BREU REPÀS DE LES ANTERIORS ETAPES DE LA HISTÒRIA		
<p>BLOC: BLOC 1. Pensar històricament.</p> <p>SUBBLOC: MÈTODES I TÈCNIQUES DE TREBALL HISTÒRICS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metodologies de treball i vocabulari específic de la història. - Anàlisi i comentari de textos, mapes, imatges històrics. - Conèixer les tècniques de la ciència històrica. 	<p>COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9</p>	<p>COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC</p>
	<p>MESURES INCLUSIÓ</p> <p>a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.</p> <p>b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavorisca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>CRITERIS D'AVALUACIÓ</p> <p>L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries.</p> <p>L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
5 sessions	Aula	- Documents històrics del llibre de text.	Presentació de documents històrics que seran analitzats pels alumnes.	Control de les pràctiques realitzades des de variis àmbits: contingut històric, vocabulari específic, redacció i expressió.

UNITAT 2 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI I SUBBLOC: L'ANTIC RÈGIM	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ ed b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. c) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixi el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les

			flexibilitat en la duració de l'etapa.	competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat. L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
12 sessions	Aula	-Llibre de text, -Presentació audiovisual -Textos històrics -Fitxa comentari de text.	Comentari de text	Quadern de classe amb rúbrica 10% Prova de sabers 90%
UNITAT 3 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI				
BLOC: LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI II SUBBLOC: REVOLUCIONS LIBERALS I NACIONALISME			COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
			MESURES INCLUSIÓ ed b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es

		<p>c) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreix el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>	
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
15 sessions	Aula	<p>-Textos, mapes, gràfics, imatges i mapes conceptuals.</p> <p>-Presentació audiovisual del tema.</p> <p>-Esquema</p>	<p>Anàlisi i comentari de diferents tipus de documents històrics relacionats amb els continguts del tema.</p>	<p>- Control de les pràctiques realitzades a partir de documents analitzats. 10%</p> <p>- Prova de sabers.) 90%</p>

UNITAT 4 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI		
BLOC: LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI III	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
SUBBLOC: LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL		

	<p>MESURES INCLUSIÓ</p> <p>ed b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.</p> <p>c) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixi el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>CRITERIS D'AVALUACIÓ</p> <p>L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries.</p> <p>L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>
--	--	---

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions	Aula	- Gràfics,imatges, mapes i textos. - Presentació PPS - Esquema	Analisi i comentari de gràfics	- Valoració mitjançant rubrica de l'avanç en l'anàlisi de documents històrics. 10% - Prova de sabers. 90%

UNITAT 5 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI		
BLOC: LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI IV SUBBLOC: SEGONA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL I IMPERIALISME	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreix el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet

				<p>a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instrumentes d'avaluació
8 sessions	Aula	Documentals, llibre de text, gràfics i textos i presentació audiovisual.	<ul style="list-style-type: none"> - Elaboració individual de informació a partir del documental, - Comentari de text. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prova de sabers. 90% - Avaluació col·lectiva del material elaborat per cada alumne. 10%
UNITAT 6 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI				
BLOC: LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI V SUBBLOC: ELS CANVIS SOCIALS. ORÍGENS I DESENVOLUPAMENT DEL MOVIMENT OBRER.			COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
			MESURES INCLUSIÓ ed b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a

			<p>c) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
7 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Quadre del realisme, pel·lícula Germinal i imatges de la Casa Milà. - Presentació PPS 	Conclusions teòriques a partir dels documents treballats.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valoració de la feina segons quadern amb rúbrica. 10% 2. - Prova de sabers. 90%

UNITAT 7 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI VI SUBBLOC: LES GRANS POTÈNCIES	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ ed b) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. c) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat. L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
9 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Mapes. - Documental esclavisme: ¿Dónde está la tierra?, i Como se vivió la esclavitud en Estados Unidos. - Presentació PPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Cartografia dels territoris treballats al tema (anàlisi). - Recopilació informació sobre l'esclavitud - Debat compatibilitat esclavisme-democràcia. - Elaborar mapa conceptual per parelles 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració col·lectiva del treball per parelles segons rúbrica, 10% - Prova de sabers 90%

<p>BLOC: ENTRE DUES GUERRES (1914-1945)</p> <p>SUBBLOC: LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL</p>	<p>COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9</p>	<p>COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC</p>
	<p>MESURES INCLUSIÓ</p> <p>a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa.</p> <p>b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixi el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>CRITERIS D'AVALUACIÓ</p> <p>L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries.</p> <p>L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>

Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Mapes comparatius d'Europa abans i després de la Guerra, - Documental Batalla de Verdún i enfonsament del Lusitania - Informació sobre trinxeres. - Informació sobre el sufragisme. - Presentació PPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi i comentari de la vida a les trinxeres. - Comentari causes i efectes de l'entrada dels EUA al conflicte. - Reflexió sobre les conseqüències de la Guerra i la crisi dels valors d'Occident que va suposar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració exercicis pràctics fets a classe. 10% - Prova de sabers. 90%

UNITAT 9 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: ENTRE DUES GUERRES (1914-1945) SUBBLOC: LA REVOLUCIÓ RUSSA I L'URSS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats

			<p>d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoresca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Quadre de Vladimirov Diumenge de sang, - Imatges metro de Moscou i fotografies líders de la revolució - Presentació PPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi i comentari de fotografies i imatges. - Comentari de text Demanda dels obrers de Sant Petersburg, - Reflexió sobre la implantació del comunisme. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració comentari de text 10% - Prova de sabers. 90%

UNITAT 10 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: ENTRE DUES GUERRES (1914-1945) SUBBLOC: L'ECONOMIA D'ENTREGUERRES. LA GRAN DEPRESSIÓ	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixi el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.

				L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
9 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Gràfics econòmics, - Documental Wall Sreet, el gran crac de 1929. - Mapes conceptuals. - Presentació PPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi/interpretació de gràfics, - Comentari documental, - Debat sobre el keynesianisme, - Comparació amb la crisi actual. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració pràctiques realitzades. 10% - Prova de sabers. 90%
UNITAT 11 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI				
BLOC: ENTRE DUES GUERRES (1914-1945) SUBBLOC: L'ASCENSIÓ DELS TOTALITARISMES FEIXISTA I NAZI			COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
			MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats

			<p>d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavoreixca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.</p>	<p>específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles.</p> <p>El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.</p> <p>L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.</p>
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
8 + 2 sessions (en acabar es visionarà la pel·lícula)	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Documental fascismo y nazismo - Programa polític extrema dreta actual, - Pel·lícula El fotogràfo de Mauthausen. - Imatges de propaganda. Presentació PPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi comparatiu ideologia feixista d'abans de la II Guerra i l'actual, - Comentari de la pel·lícula - Reserca informació sobre la política de puresa racial nazi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració pràctiques de classe.5% - Prova de sabers.90% - Valoració de l'anàlisi del film segons quadern amb rúbrica. 5%

UNITAT 12 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: ENTRE DUES GUERRES (1914-1945) SUBBLOC: LA SEGONA GUERRA MUNDIAL	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavorisca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.

					L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació	
10 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Cartels de Guerra, - documental batalla d'Stalingrado, - mapa Europa abans i després de la Guerra, - presentació PPS 	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi cartels de Guerra, - Comparació mapes, - repàs audiovisual del tema, - visualització documental. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració activitats pràctiques a casa o classe segons rúbrica 10%, - Prova de sabers 90% 	

UNITAT 13 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: EL MÓN BIPOLAR SUBBLOC: LA GUERRA FREDA	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavorisca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.

			L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.	
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Text doctrina Truman i doctrina Jdànov, - documentals episodis concrets de guerra Freda, - tex discurs de Kennedy. - fotografies Guerra Vietnan 	<ul style="list-style-type: none"> - Comparar doctrina USA/URSS, - comentari text de Kennedy sobre crisi dels míssils, - visualització alguns documentals (segons temps disponible). - comentari fotografia com a font històrica. 	<ul style="list-style-type: none"> - Prova de sabers 90%, - valoració comentari de text o de fotografia segons rúbrica 10%

UNITAT 14 LES BASES DEL MÓN CONTEMPORANI

BLOC: EL MÓN BIPOLAR SUBBLOC: DESCOLONITZACIÓ I TERCER MÓN	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES: CE1, CE2, CE3, CE4, CE9	COMPETÈNCIES CLAU: CCL, SP, STEM, CD, CPSAA, CC, CE, CCEC
	MESURES INCLUSIÓ a) Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, es poden establir, entre altres, mesures d'exempció de qualificació i també de flexibilització de la duració de l'etapa. b) Per a l'alumnat amb altes capacitats, es poden establir mesures d'enriquiment curricular i, sempre que l'adopció de la mesura afavorisca el desenvolupament personal i social de l'alumnat, mesures de flexibilitat en la duració de l'etapa.	CRITERIS D'AVALUACIÓ L'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat tant en el vessant formatiu com en el qualificador, ha de tindre el seu referent en els criteris d'avaluació corresponents a les competències específiques de les matèries. L'avaluació serà contínua i diferenciada i ha de tindre les adequacions i personalitzacions per a l'alumnat amb necessitats específiques en cas que tinga el PAP quan el progrés no siga l'adequat en qualsevol moment del curs. Aquestes mesures es dirigiran, personalment a l'adquisició de les competències imprescindibles. El professorat decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha assolit els objectius i ha aconseguit el grau adequat d'adquisició de les competències corresponents considerant els diferents elements del currículum i el treball fet a classe, així com l'interés i l'esforç demostrat per l'alumnat.

			L'alumnat podrà realitzar una prova extraordinària en el període establert.	
Temporització	Espais d'aprenentatge	Materials i recursos	Activitats a partir de les situacions d'aprenentatge	Instruments d'avaluació
10 sessions	Aula	<ul style="list-style-type: none"> - Text Conferència de Bandung, - Mapes territori palestinoisraelià, - Text un continent en Guerra. 	<ul style="list-style-type: none"> - Comentari text C. de Bandung, - Descripció evolució territori palestinoisraelià, - Reflexió a partir del text sobre Àfrica establint connexions amb l'imperialisme. 	<ul style="list-style-type: none"> - Valoració de la reflexió-connexió sobre Àfrica 10%, - prova de sabers 90%.

NOTA:- Tot i que el currículum consta de 4 temes més, sabent que és impossible per raons de falta de temps treballar-los, s'ha considerat que la seua programació no tenia sentit i s'ha preferit ajustar-la a la realitat.

.- Tanmateix, algunes de les activitats previstes en els temes es poden deixar de fer o al revés, incloure'n d'altres tot en funció del ritme d'avanç de la programació. A part de que els grups fan variar el ritme, també sorgeixen activitats, xerrades, viatges.. i d'altres imprevistos que poden canviar el que s'ha previst inicialment.